

SOKOL SYDNEY

VĚSTNÍK

AUSTRALIA

KVĚTEN / ČERVEN 2008

EDITA BERNTSEN B.A., LL.B.
SOLICITOR AND ATTORNEY

7 ST PAULS ST, RANDWICK NSW 2031

**ADVOKÁTSKA KANCELÁRIA
POSKYTUJÚCA SLUŽBY V ROZLIČNÝCH
OBLASTIACH PRÁVA, VRÁTANE
EMIGRAČNÉHO.**

Právnu poradu si môžete zaistiť na:

TEL: (02) 9399 9374 MOB: 0423 056 884

FAX: (02) 9326 6012

EMAIL: eberntsen@optusnet.com.au

DENTAL IMPLANTS

Missing Teeth?

Dental Implants may be the solution:

- You can talk, laugh and smile without worrying. Your new teeth will be fully anchored and feel just like your own teeth.
- Eat what you like without problems
- Recover your natural smile
- A safe and reliable treatment method
- There is no need to file down adjacent teeth

**Dr. J. Mader, Suite 106, "Piccadilly"
222 Pitt Street, Sydney, 2000
Phone: 9264 5210**

Our Treatment Solutions

Single Teeth

Multiple Teeth

Dentures

Whether you are missing a single tooth or a complete jaw, we will have a solution to meet your needs. Implants have a totally natural appearance and feel just like your real teeth. Please visit

WHITE CHRISTMAS / NEW YEAR TOUR
VIENNA – BUDAPEST - CESKY KRUMLOV - PRAGUE - BRATISLAVA
20 Day Luxury Tour Departs 25 December 08

Flying EMIRATES

\$9,700 pp twin share ALL INCLUSIVE

Book by 30 May and SAVE \$400 PP

It is my pleasure to invite you to experience an unforgettable 20 day luxury tour discovering the Imperial Capital Cities of old Europe - **Budapest, Prague, Vienna, Bratislava** and the Medieval **Cesky Krumlov**.

Our Tours are unlike any other and unless you try it, you won't believe that a European holiday could be so personally rewarding.

Unlike other standard tours, my specialized tours are a collection of unique experiences and insights that you can enjoy as I am a native of former Czechoslovakia and fluent in the languages of all the destinations that we will visit. I am able to show you the hidden beauties of each of the cities that to the individual traveller would remain unknown. I accompany each group and guarantee you a hassle free holiday. Everything is organized for you and with over 10-year experience the tours have been specifically designed to accommodate your needs. We don't rush, start all our sightseeing at 10 am, staying 4 nights in most locations and always providing time for individual sightseeing and shopping. Please take the time to view the attached client testimonials written by our travellers.

The itinerary in each city is superb making for a varied up market and exclusive experience. Our itineraries include opera, concerts, theatre, New Year's Eve celebrations, spa treatments, cruise on the River Danube, visits to Palaces & Parliament House and so much more. There are dinners with an array of local entertainment including gypsy music, harp or jazz as well as comprehensive sightseeing tours, Christmas Dinner and a New Year's Gala Dinner with all night entertainment.

The tours are renowned for the sophistication and variety of cultural experiences on offer. In **Prague**, we will attend the stunning **Prague State Opera**, which first opened its doors in 1888 and enjoy a performance of **Puccini's La Boheme**. Here we will also attend the unique **Black Light Theatre** that brings magic to the world stage. In **Vienna** we'll enjoy a world class concert of **Mozart & Strauss** combined with dinner at the famous **Kursalon** where Strauss family celebrated their greatest triumphs. At **Schönbrunn Palace** we'll admire the apartments of Emperor Franz Joseph and Empress Elisabeth.

In Budapest we'll welcome the **New Year** with a **Special Gala Dinner** with entertainment and local traditions and the following day we'll enjoy a **New Year's Day concert**. All this in the comfort of our luxury Spa hotel on the historical Margaret Island located on the river Danube that divides Buda & Pest. Here, you can benefit from the thermal pools and rejuvenate with two Spa Treatments! We'll enjoy the Grand city, including the impressive **Neo Gothic Parliament House** where the Crown Jewels are displayed. In the evening set sail on a **Private cruise** on a spectacular Danube to see Budapest in all its illuminated glory.

This is a 20 day Escorted European Tour in style. You will be staying at 4 & 5 star centrally located hotels with daily buffet breakfast and dinners including Christmas Dinner in Bratislava. Each city has comprehensive sightseeing tours with all entrance fees included. Enjoy Opera & Theatre in Prague, Concert in Vienna, New Year's Gala dinner with entertainment in Budapest. Enjoy cruise on the Danube & relax with 2 Spa treatments & Spa facilities at Budapest luxury Spa Hotel. Airfare, Tax, Tipping on tours and Portage are all included. This is an Extraordinary Experience at \$9,700 pp twin share.

Single Room Supplement \$1,400 Business Class Upgrade: \$5,450

Don't hesitate to call me if you'd like to know more. I hope you can join us and look forward to hearing from you. And, remember I am not just selling the tour, but going with you. I will accompany you and give you my personalised attention.

With warm regards,

Eva Santo
Director / Tour Leader

Contact Details
Phone: (02) 9449 1786
Mobile: 0419 999 565
Email: eva@spatours.com.au

+++++
České mše se konají v 11.30 ve Strathfieldu v kostele svaté Marty každou druhou a čtvrtou neděli v měsíci.
 +++++

#####

SOKOLSKÁ KNIHOVNA OTEVŘENA PRO PŮJČKY KNIH A VIDEOKAZET OD ÚNORA DO LISTOPADU VŽDY V PÁTEK VEČER OD 20 DO 21 HODIN.
VOLEJTE RAYE ČERNÉHO tel 02 9451 4886
nebo PETRA ČERMÁKA tel 02 9981 4765

#####

<i>H. G. Mayer & Co.</i>	
METROPOLITAN TAXATION SERVICES (BANKSTOWN) PTY. LIMITED ACCOUNTANTS & TAXATION CONSULTANTS	
Phone: 9707 1833	
All Mail to: P.O. Box 58 Yagoona 2199	Cnr Dutton St, & The Crescent, Yagoona 2199

Vážená sestro, vážený bratře,

PŘÍSPĚVKY na rok 2008 \$ 25.00

Dovolujeme si Vás zdvořile upozornit, že členské příspěvky jsou nyní splatné. Dle nových klubových Stanov členské příspěvky je nutno uhradit do konce ledna 2008. Šek nebo Money Order prosím vystavte na „Sokol Sydney Ltd“. Nezapomeňte též napsat svoje jméno a adresu.

Příspěvky 2008	\$ 25.00
Příspěvky 2007 (pokud nezaplacené)	\$ (\$ 25.00)
Dar na Věstník	\$
Dar na údržbu Národního domu	\$
Celkem	\$

VEZMĚTE, PROSÍM, NA VĚDOMÍ NOVOU ADRESU PRO ZASÍLÁNÍ VŠECH PLATEB: SOKOL SYDNEY LTD, 16 GRATTAN CRESCENT, FRENCHS FOREST NSW 2086.

SOKOL SYDNEY LIMITED

ČLEN SVĚTOVÉHO SVAZU SOKOLSTVA

16 Grattan Crescent, Frenchs Forest, NSW 2086

ACN 000 378 736

www.sokolsydney.com

Číslo 3
Ročník LVI
Květen / Červen 2008

Number 3
Volume LVI
May / June 2008

LAUREÁT CENY JANA MASARYKA GRATIAS AGIT 2000

Print Post Approved PP 239732-00003

THE SOKOL SYDNEY PROGRAMME OF ACTIVITIES MAY BE
HEARD ON 02 9452 5617

Více se o tomto hradu dozvíte na straně 26

OBSAH

<i>Slovo starosty a pokladníka</i>	6
<i>Narozeniny / Ohlasy čtenářů</i>	7
<i>Žalov</i>	8
<i>Sokolské fotografie z r. 1958</i>	9
<i>Ještě ke knize br. Waldaufa</i>	10
<i>60 let od Benešovy abdikace</i>	10
<i>Pochod studentů na hrad</i>	12
<i>Diváci, nebojkotujte olympiádu</i>	14
<i>Bývalý muhl zahradní architekt</i>	15
<i>Letem světem</i>	16
<i>Dobře tak, že je smrt na světě</i>	19
<i>České Orfeum</i>	21
<i>Kino Ponrepo</i>	22
<i>Synthetic phonics</i>	23
<i>Od Lužických Srbů</i>	25
<i>Vítězný únor vrhá dlouhý stín</i>	26
<i>Pozdravuj Malého prince</i>	28
<i>Jules Verne</i>	30
<i>Sheriff Joe Arpaio</i>	31
<i>Bolševická poezie - Ivan Skála</i>	32
<i>V dobách bojů o Slovensko</i>	33
<i>Humor</i>	36
<i>Perly a perličky</i>	37
<i>Sbohem a šáteček</i>	41
<i>Z tajů krás české řeči</i>	43
<i>Sokol - malé dějiny velké myšlenky</i>	44

VĚSTNÍK

Dvuměsíčník Sokola Sydney.

Obsah publikovaných článků
nemusí být totožný s názory
redakce. Vyhrazujeme si právo
články upravit.

Redakční rada: J Zahradka,
B Šindler, P Čermák

Telefon redakce:
02 9528 7928

Email:

contact@sokolsydney.com

Věstník se též nachází na
internetové stránce

www.sokolsydney.com

Příští uzávěrka Věstníku:

2.7.2008

**(Vždy první středa
v každém lichém měsíci)**

Z PERA STAROSTY

Milé sestry milí bratři, v neděli 6. dubna 2008 na Valné hromadě byl zvolen nový výbor naší sokolské jednoty Sydney. Starostou jsem byl zvolen já, což mě přivedlo do více povinností aby se někdo i nadále postaral o náš Národní dům. Je to práce nezáviděníhodná, kterou nikdo nevidí.

Lituji, že se nás, příznivců Sokola, tu více tak často neschází. Rád bych přivítal více členů na našich kulturních aktivitách – promítání českých filmů a oper nebo jiné krásné klasické hudby, které se tu konají každý měsíc dvakrát.

Prosím, přijďte se na nás podívat a s námi se krásně pobavit. Restaurace je otevřena každou sobotu od 14 do 21 hodin. Prostředí je pěkné, jídelna má klimatizační zařízení. Nechte se překvapit. Budeme se na vás těšit.

Nazdar Jan Jelínek

ZPRÁVA POKLADNÍKA

Prosíme zahraniční odběratele Věstníku, aby pokud možno platili předplatné v australských dolarech, většinou jde „draft“ od banky předem objednat. Za převod z jiné měny nám banka účtuje 10.50 australských dolarů. Jen poštovné do zahraničí za ročních 6 čísel nás stojí 24AUD a bude co nevidět opět zvýšené. Děkujeme za pochopení.

Omlouvám se sestře Ireně Ningerové, jejíž dar \$20 byl v minulém čísle Věstníku omylem uveřejněn jako \$10.

Dary a předplatné na Věstník celkem \$865; fond na údržbu Národního domu \$160. Mnoho díky všem dárcům.

Členské příspěvky - Upozorňuji, že **PŘÍSPĚVKY \$25 NA ROK 2008 BYLY SPLATNÉ DO 31/1/2008**. Někteří členové ještě nezaplatili za rok 2006 a mnozí za rok 2007.

Věstník: předplatné pro nečleny je \$25 na kalendářní rok od 1.1. do 31.12.2008.

Vydání: celkem \$6,391, z toho mimořádné bylo 4 roky „web hosting“ \$600.

Dary na Věstník a údržbu sokolského Národního Domu obdržené od 1.3.2008 do 30.4.2008:

Toman R	45	Vnenková L	25	Gerzaničová H PHDr	50
Saltmanová T	35	Křivánková J PHDr	25	Král K	10
Prescott A & L	20	Hosáková J	10	Škopek M Dr	25
Háberová Z	15	Fiala O Dr	25	Kellerová R	25
Hrdinová J	50	Ganzová V	25	Procházka J	25
Hercok A	50	Truchlík V	50	Jeřábek J & M	25
Henkel J	25	Sieglová D	25	Hemala M Dr	25
Bendová M	25	Řehák J	50	Řehulka S	25
Anonym AB	50	Martínek Z & M	25	Halásková J	30
Šimková M	30	Merenda M & L & J	25	Šárka J	75
Šárka B	75				

Prosím vystavujte všechny platby na „**Sokol Sydney Ltd**“ s uvedením na jaký účel, se zpáteční adresou a zašlete na adresu: **Sokol Sydney Ltd, 16 Grattan Crescent, FRENCHS FOREST NSW 2086**.

„SOKOL SYDNEY LTD“ (nic nevynechávat ani nepřidávat) na šeku nebo „Money Order“ je teď jediný „Payee“ australským bankám přijatelný. Prosíme používejte jen tento název pro všechny platby.

Stvrzenky jsou vždy přiloženy k následujícímu Věstníku.

Petr Čermák

**MÁTE JIŽ ZAPLACENÝ 2008 VĚSTNÍK \$25?
MÁTE JIŽ ZAPLACENÉ ČLENSKÉ PŘÍSPĚVKY \$25?**

V tomto červnovém čísle Věstniku popřejeme **červňačkám a červňákům, a těm, kteří se narodili v červenci.**

Srdečně blahopřejeme a přejeme všechno nejlepší sestřím, které oslaví své kulaté, nebo půlkulaté narozeniny v červnu: 5.6. **Romaně Knappové,** narozené v Praze, kde cvičila v Sokole Praha 4 a později v letech 1993-96 v Sokole Praha 5 a **Janě Reichové-Perclové,** která cvičila v Sokole Zlíchov v Župě Jungmanové v letech 1945-49 a také na sletě v roce 1948 a těm narozeným v červenci: 8.6. **Bobině Burešové,** rodačce z Brna, 16.7. **Louise Smolové,** narozené v Ružomberku a 25.7. bude slavít **Helena Linhová,** rodačka z Trnavy.

A vše nejlepší našim bratřím, kteří ty kulaté nebo půlkulaté oslaví v červnu a červenci. 3.6. oslaví své kulaté narozeniny **Jan Kratochvíl,** rodák z Londýna, 3.7. **Paul Taylor,** narozený v Žilině, 9.7. oslaví svoji šedesátku kladenský rodák **Hanuš Austera,** 22.7. **Ondřej Bušl,** 25.7. **John Broadbent,** ten nejmladší, který oslaví svou dvacítku a 27.7. bude slavít **Vojta Zvěřina.**

A těm dříve narozeným, našim seniorům i k nekulatým narozeninám přejeme vše nejlepší a pevné zdraví: 5.6. sestře **Libuši Vnenkové,** narozené ve Slezské Ostravě. Tam byla v Sokole vedoucí žactva, slib složila v roce 1945, později cvičila v Sokole Zárubek a v roce 1968 v Sokole Havířov, 12.6. sestře **Zdence Háberové,** narozené v Brně-Tuřanech, kde cvičila v Sokole Brno v Župě Vaničkové v letech 1932-39 a v roce 1994 cvičila v družstvu Sokola Sydney na XIV. Vsesokolském sletu v Praze, 14.6. sestře **Jiřině Hrdinové,** narozené v ČSR, která cvičila v Sokole Chlumčany u Loun v Župě Sladkovského v letech 1930-38, 17.6. oslaví své narozeniny sestra **Terezie Saltmanová,** která cvičila v Sokole České Budějovice v Župě Husové v letech 1938-40, 7.7. oslaví své narozeniny sestra **Věra Mrázková,** rodačka z Prahy, ale cvičila v Sokole Plzeň I. v Župě západočeské a 9.7. bude slavít sestra **Jiřina Austerová,** rodačka z Kladna, kde také cvičila a složila slib v roce 1946, pak byla cvičitelkou Sokola Hradčany a v roce 1968 byla členkou družstva umělecké gymnastiky Tatranu Střešovice.

Bratr legionář **Arnošt Brichta** oslaví 28.6. své 87. narozeniny v Čechách, je rodákem z Holešova a 4.7. bude slavít bratr **Oliver Fiala, PhDr.,** rodák z Maršova, který v letech 1928-38 cvičil v Sokole Znojmo, pak v Itálii v Sokole Bagnoli 1948-49. Byl spoluzakladatelem a předsedou odbočky SVŮ v Sydney, 5.7. se v Ostravě narodil bratr **Jan Gilečák,** který jako žák a dorostenec cvičil v letech 1931-36 v Sokole Hanušovice a od roku 1936 v Sokole Ostrava I., letos oslaví své 88. narozeniny, 15.7. bude slavít své narozeniny bratr **František Platil,** pražský rodák, který v letech 1931-39 cvičil v Sokole Vršovice a v Sokole Smíchov II a v roce 1994 jako člen Sokola Sydney cvičil na XIV. Sokolském sletě. 87. narozeniny oslaví 17.7. pražský rodák bratr **Karel Král,** který je členem Sokola od roku 1932 a 29.7. oslaví 92. narozeniny nejstarší z červnových a červencových oslavenců bratr legionář **Stanislav Jedovnický.**

Sestry a bratři přejeme vám dobré zdraví a mnoho dalších spokojených let. J.Z.

Ohlasy čtenářů Věstniku

...Ani nevím, resp. pochybuji, že jsem poděkoval za zaslání opět vynikajícího Věstniku Sokola Sydney (únor 2008), čímž tak moc rád činím. Moje poděkování patří nejen vám, kteří za mne včetně pošty vše platíte, ale neméně bratru Bořku Šindlerovi za mnohé vynikající postřehy, vyjádřené jeho obdivuhodně zpracovanými články. Tentokrát jeho :*"Výročí obnovení české samostatnosti (1918 - 2008)"* - můj klobouk desetkrát dolů před stručným, avšak velice výstižným zpracováním. Podobným, v širším, nesmírně zajímavým pojetí, jsou svědectví o smrti Jan Masaryka od J.V. Jakoubka - mnohé jsem neznal...! A vůbec - jako vždy je váš Věstník pro mne (a jistě pro mnohé) velice zajímavým a poučným čtením. Moc děkuji ještě znovu a znovu.

Ing K Surový Praha (*Výňatek z e-mailu přeposlaného bratrem Jiřím Jelínkem.*)

... příkládám šek na \$30 na Věstník. Děkuji za zaslání, je tam vždy zajímavé počtení.
S pozdravem Julie Halašková Chatswood NSW

...dovoluji si Vám zaslat první vydání nového krajanského časopisu ČECHOAUSTRALAN, ve kterém navazují na svou dvouletou redaktorskou práci v Melbournském

Kvartu. Nový list nepředstavuje konkurenci Vašemu Věstníku, naopak by s Věstníkem rád spolupracoval. Osobně považuji Sydney Věstník za nejkvalitnější z dnes v Austrálii existujících krajských periodik.

V květnovém vydání ČECHOAUSTRALANA, které obsahuje i programové prohlášení a oznámení o účelu nově vzniklého listu, se nechávám ve svém úvodníku inspirovat vynikajícím článkem profesora Zdeňka Slouky, který přinesl Váš dubnový Věstník.

Vedle čtivých materiálů zejména Bořka Šindlera jsem také vždy oceňovala skutečně sokolský přístup k sokolskému zpravodajství, což je asi dáno i tím, že Sokol v Sydney je více funkční ve smyslu původní organizace než sokolský klub v Melbourne.

Budu ráda, zmíníte-li svým čtenářům založení ČECHOAUSTRALANA a budeme-li moci navázat spolupráci, která bude oboustranně prospěšná a smysluplná pro českou a slovenskou komunitu v Austrálii. Budete-li mít zájem zveřejnit článek Váš v našem či vice versa náš ve Vašem časopise, jste vítáni. Přikládám pár výtisků pro Vaši sokolskou organizaci.

Srdečné pozdravy do Sydney, Barbara Semenov

ČECHOAUSTRALAN - vychází měsíčně

Roční předplatné \$40 – šek / Money Order na „Čechoaustralan“

Adresa: P. O. Box 1008, Hawksburn, VIC 3142

Valná hromada Sokola Sydney

se konala 6. dubna 2008 v Národním domě ve Frenchs Forest. Pro funkční období 2008 – 2009 byli zvoleni tito ředitelé, činovníci a členové výboru: **Ředitelé:** Jan Jelínek, starosta, hospodář a držitel licence pro prodej alkoholických nápojů; Edita Berntsenová, místostarostka; Judita Dlasková, jednatelka a matrikářka; Petr Čermák, pokladník; Ray Černý, vzdělavatel a knihovník; Mirek Farský, náčelník; Iva Mašková, náčelnice.

Činovníci: Jaroslav Zahradka, šéfredaktor Věstníku, archivář a kronikář.

Členové výboru: Jiří Jelínek, Václav Novák, Marta Nováková, Eva Čermáková, Ivo Pšeničný, Danka Helia, Ivana Austerová, Václav Smeták, Mirka Felbingerová, Petr Foltman.

Representantka canberské pobočky: Zorka Kašpárková.

Žalov.

16. března 2008 zesnul v Brisbane významný český malíř **Pavel Forman**. Byl 87 roků star. Do exilu odešel v roce 1968. Maloval skoro do posledních dnů svého života a zanechal za sebou velmi rozsáhlé dílo. Několik ukázek z jeho tvorby uvidíte v barevné příloze příštího čísla Věstníku.

Někdejší odběratel Věstníku **Vladimír Tomek** zesnul v České republice 6. dubna 2008. Před lety byl též presidentem Czechoslovakian Country Clubu. Budiž mu lehké odpočinutí.

Dlouholetý člen naší sokolské jednoty, bratr legionář **Juraj George Spath** nás opustil 9. dubna 2008. Byl rodák z Báňské Bystrice. V jednadvaceti letech uprchl ze Slovenska, kde mu fašisté vyvraždili celou rodinu, a dostal se do Palestiny, kde se přihlásil do britské armády a byl zařazen do československé tankové brigády. Účastnil se bojů o Dunquerque. Za svoji odvahu obdržel řadu vyznamenání anglických i francouzských. Do Austrálie přijel v roce 1948. Juraj, čest Tvé památce.

Pomozte nám, prosím, identifikovat sydneyjské sokolské ženy a muže na fotografiích z roku 1958:

Řada 1: ?

Řada 2 zleva: 1. ?; 2. s. Mojžíšová; 3.s. Vlažná; 4. s.Mesteková; 5. až 8. ??

Řada 3 zleva: 1. až 4. ?? 5. s. Kubinyi; 6. ?; 7. s. Müllerová; 7. až 9. ??

Řada 1 zleva: 1. až 4. ??; 5. br. Hosák

Řada 2: ???

Řada 3 zleva: 1. br.Křepela; 2. ?; 3. br.Čtvrtečka; 4. br.Mestek; 6. br.Mařík; 7. a 8. ??

JEŠTĚ KU KNIZE BRATRA WALDAUFA

Autor historie Sokola bratr Jan Waldauf poslal v dubnu tohoto roku sokolským župám a jednotám bývalého Ústředí čs. Sokolstva v zahraničí dopis, v jehož první části se zabývá distribucí právě vydaného prvního dílu.

Kniha byla vydána dosud v celkovém nákladu 1000 výtisků. Z toho bylo župám a jednotám bývalého Ústředí čs. sokolstva v zahraničí zasláno dosud celkem 35 knih. Švýcarská župa dosud odebrala 50 výtisků. Bratru Waldaufovi zaslala knihtiskárna v Luhačovicích 132 knih, celkem tedy bylo dosud do zahraničí expedováno 217 výtisků, z nichž dva se ztratily a jeden došel v poškozeném stavu. Česká obec sokolská v republice objednala 50 knih a v nakladatelství a u českých knihkupců se prodalo do poloviny dubna asi 80 knih a 50 výtisků je v komisi prodeji. V luhačovicím nakladatelství se nachází přibližně 600 knih. O knihu se sokolskou tematikou - podle bratra Waldaufa - není v České republice žádný velký zájem "jak se dalo předpokládat". Nepředpokládá, že by se v budoucnu zájem o knihu zvýšil.

V druhé části dopisu se bratr Waldauf zabývá přípravou druhého dílu knihy. Rád by měl z každé župy a z každé jednoty v zahraničí dva až pět snímků z činnosti župy a jednoty a také dva až pět snímků činovníků župy a jednoty. Rád by také měl snímek praporu každé župy či jednoty - pokud jsou takové prapory k dispozici. Pokládá zaslání snímků elektronickou poštou za nejjednodušší způsob zaslání, při čemž by nebylo nutno posílat mu originály. Ovšem v případech, kdy nebude k dispozici e-mail a bude nutno spolehnout se na poštu, slibuje bratr Waldauf originály během několika dnů po obdržení vrátit.

Pokud se, milí čtenáři, týká naší Australské župy a jednoty Sydney, jistě bratra Waldaufa nezklameme a dodáme mu všechnen jím požadovaný materiál včas. Však je třeba se postarat o to, aby australský Sokol v druhém díle jeho knihy měl náležité zastoupení. Tento druhý díl bude právě jednat o sokolských aktivitách v zahraničí po roce 1948 a zejména o jednotách a župách nově sokolskými exulanty založenými. Jak víme, sydneyjská jednota byla založena již v roce 1950 a my doufáme, že se jí tedy dostane patřičného uznání.

Nebylo by snad vhodné oslovovat bratra Waldaufa v Kanadě individuálně a přímo - ačkoli ovšem takové možnosti nevylučujeme. Prosíme Vás tedy, pokud byste mohli a chtěli poskytnout vhodný a jím naznačený materiál - a zde máme na mysli hlavně fotografie - obraťte se laskavě buď na bratra starostu Jana Jelínka telefonem na číslo 02-9452-5617 anebo na bratra Jaroslava Zahrádku na číslo 02-9528-7928, aby vhodný materiál mohl být zklasifikován, okopírován a Vám navrácen co nejdříve.

Rádi bychom Vás také povzbudili k zakoupení prvního dílu knihy - a máte-li zájem použijte výše udaných telefonních čísel. Děkujeme.

Redakce Věstníku

ŠEDESÁT LET OD BENEŠOVY ONESKORENÉ ABDIKACE

Bořek Šindler

Quot capita - tot sententiae, kolik hlav - tolik rozumů (úsudků). To věděli již i ti staří Římané a jak bychom se tedy směli opovážovat již dnes soudit, ukvapeně soudit, činy a motivy presidenta, který zasvětil prakticky celý svůj život naší republice? Měl či neměl trvat na spojenectví s Francií? Měl dát povel k vojenské obraně hranic proti německému útoku? Měl si nechat domluvit jinými a nevsázet všechno na sovětskou kartu? Měl se ozvat a postavit se československým komunistům? Měl abdikovat a nedat svůj punc souhlasu Gottwaldovu vyděračství hned 25. února 1948 a neotálet až do června toho roku? Smíme se my vůbec odvážit kritiky díla nejvěrnějšího žáka T.G. Masaryka? Netatíčkujme však a odvažme se.

V červnu tohoto roku tomu bude šedesát let od chvíle, kdy se druhý prezident Československé republiky Edvard Beneš vzdal svého úřadu. Stalo se tak ještě před konáním jedenáctého sokolského sletu a president Beneš po své abdikaci nebyl tedy již potom nucen sletu se zúčastnit a jako sletový host přijímat nadšený hold desetitisíců cvičenců, který by byl pravděpodobně provokoval únorové usurpátory politické moci k okamžité odvetě. K jeho abdikaci však nicméně došlo bohužel až se zpožděním ně-

kolika měsíců, během nichž Benešova nesporná mezinárodní prestiž jako proslule demokratického presidenta Československa sloužila komunistům jako punc k jejich tvrzení, že k únorovému převzetí moci došlo legálně. Několik málo měsíců po své opožděné abdikaci - v září roku 1948 - pak Beneš zemřel. Po celých sedm měsíců po únorovém puči až do své smrti nepronesl jediného slova, kterým by zpochybnil komunisty ostentativně šířené byt klamné ujišťování světové veřejnosti o legalitě panování jejich vlády v znásilněné republice.

Šedesát let není samozřejmě dostatečným časovým odstupem k objektivnímu hodnocení kvalit činů muže Benešova formátu a historikové budou potřebovat mnohem delší časový odstup k souzení jeho činů a jeho odkazu. Přesto je však už dnes možno odvázat se alespoň několika platných úsudků o díle a myšlení druhého presidenta naší republiky, jenž od počátku první světové války až do února 1948 očividně věnoval svůj všechen čas a své veškeré úsilí osudům své rodné země. O jeho neskonalé pili a houževnatém usilování ve všech svých funkcích nemůže být pochyb. Jako pravá ruka T.G.Masaryka v Paříži za první světové války, jako ministr zahraničních věcí nově zrozeného Československa, jako sekretář Společnosti národů, jako president republiky, jako hlava a duše druhého odboje za druhé světové války v Londýně a jako pochodeň svobody a demokracie v náporech kremelských násilníků - ve všech těchto situacích a funkcích zůstane jistě práce tohoto záslužného Čecha, Čechoslováka, vzorem budoucím generacím. Avšak přesto - a těch „avšak přesto“ je tu dnes už několik.

Především je tu snad onen mnichovský otazník. Mělo či nemělo Československo jít samo do boje s Hitlerem, byt bídně zrazeno spojeneckou Francií? I za cenu citelné porážky a zničení země? Tož chlapi, sedláme - to by byl, podle některých, zcela určitě prohodil za podobné situace Benešův učitel a vzor, T.G.Masaryk Beneš ale zaváhal a ustoupil a zlomil tak šíji k boji odhodlaného národa s nedozírnými následky pro budoucnost. Beneš sám prý byl svými vlastními pochybami o odpovědi na tuto otázku mučen až do sklonku života a nepřestával se obávat, že komunisté vyrukují s argumentem mnichovské kapitulace. Benešovi se předhazuje, pravděpodobně právem, že musel mít vážné pochyby o kvalitě francouzského spojení při nejmenším už v roce 1937, a národu že se o těchto pochybách nedovedl nebo nechtěl zmínit. Dalším sporným bodem zatím zůstává Benešovo poúnorové mlčení, jeho přijetí Gottwaldova nátlaku, přijetí demise demokratických ministrů, nedostavení se jeho národem očekávaného protestu proti tvoření jasně protiústavních akčních výborů a jeho neschopnost včas abdikovat - třeba s naprostým mlčením, ale nedávat svou trvajícím přítomností bolševikům punc legality jejich zlovlí. Presidentova abdikace, třeba bez jediného slůvka, by byla bývala národem přijata jako srozumitelný výkřik - leč Beneš mlčel a neabdikoval. Historikové budou jednou louskat oříšek velkmi tvrdý.

Uvedl bych však jednu okolnost, kde se Edvard Beneš zcela jasně a prokazatelně zmýlil. Dospěl totiž, snad v průběhu druhé světové války, ne-li již dříve, k názoru, že Sovětský svaz spěje k demokracii a že ani svět ani Evropa se nemají čeho obávat ze strany ruského kolosa v moci kremelských bolševiků. Toto svoje přesvědčení šířil jak mezi svými spolupracovníky v Londýně, tak mezi státníky západního ražení. Lišák Churchill ovšem Benešovi nenaletěl, zatímco president Roosevelt mu ucho rád nastavoval. Beneš neustával všechny přesvědčovat, slovem i písmem, že Stalin je spíše beránkem v rouše vlčím než katem milionů. Pravděpodobně zcela mylně se Beneš domníval, že je mu Stalin zavázán za předání zprávy o údajných zrádcích v sovětské armádě. Dnes se ukazuje, že ona zpráva byla vyumělkována samotným Stalinem, podstrčena Němcům a jimi pak dále podstrčena Benešovi, takže Stalin si zajistil vyvraždění elity ruských generálů, které potom mělo nedozírné následky při německém vpádu do Ruska. Toto však jenom jakoby mimochodem. Faktem je, že these presidenta Beneše o pozvolném vývoji Ruska k demokracii způsobila nesmírnou škodu těm, kdo Benešovým vývodům uvěřili, a mezi takové uvěřivší patřil ne jeden český politik a Benešův příznivec. Beneš z této své víry dále dovodil, že nejen nebude nebezpečné pro Československo oprít se v budoucnu o Sovětský Svaz, ale že takový postup je jediné správné a že tudíž Československo nemusí být do náručí Moskvy tlačeno, že se na sevření v náručí Moskvy dokonce samo těší. Je třeba uznat, že tyto Benešovy úvahy plynuly částečně i z mnichovské zrady a z toho, že Velká Británie neuznávala až do roku 1943 za vhodné svůj mnichovský souhlas s odtržením Sudet od historických zemí Čech anulovat. Nicméně, Beneš se ve svém zásadním hodnocení o budoucích intencích Kremli mýlil a tato jeho mýlka a její neodvolání způsobilo rozvrat

v myslích milionů Čechů, kteří na tak osudné pomýlení svého presidenta trpce doplatili. Jako kormidelník osudů své země udal směr přímo na úskali.

Není ovšem vyloučeno, že čeští historikové budou jednou za nejvýznamnější Benešovu zásluhu a jeho trvalý dar národu pokládat vysídlení sudetských Němců jejich odsunem do Německa a Rakouska, a to ihned po skončení druhé světové války za souhlasu Francie a Británie, kterým byl vyřešen staletý problém a také – alespoň zčásti – odčiněna perfidita mnichovského diktátu, a Benešovi i Čechům tím udělena jistá satisfakce za věrolomnost na nich tak otrle spáchanou zradu. Není také vyloučeno, že v únoru 1948 Beneš sám, ve snaze zachovat v zemi klid a zajistit ruskou ochranu před eventuelními pokusy o návrat sudetských Němců, zvolil raději dlouhodobé a pokračující podrobení svého vyspělého národa tehdejšími moskevskými barbarům – leč nedejme se dnes zlákat do tápání v bludišti dohadů.

I přes své počiny dnes se jevícími jako mýlky – jistě mýlky z dobré vůle pramenící – zůstává Edvard Beneš velkou postavou českých dějin dvacátého století. Avšak i jeho současníci ho smějí a dokonce i mají podrobovat kritické úvaze, i když jen s patřičnou dávkou zdrženlivosti a zasloužené úcty a s vědomím, že to byl člověk jenž nezištně zasvětil svůj život blahu naší republiky. Možná, že ve své povaze byl Beneš mnohem spíše ztělesněním Čecha a českého sklonu k nerozhodnému opatrnickví a ohleduplnému přešlapování než jeho moravskoslovácký učitel a vzor Masaryk kypící rozhodností a energií a schopný přikázat, když toho situace vyžadovala, „tož hoši, sedláme“. Za Benešova vedení se dvakrát nesedlalo, když se asi sedlat mělo. Jak již výše uvedeno, na uváženější soud budoucích historiků s odstupem doby a z perspektivy zaručující objektivnější pohled čas dosud neuzrál. Leč alespoň slovíčko při šedesátém výročí jeho abdikace by naškodu být nemělo.

Pochod studentů na hrad 25. února 1948 Maruška Sedláčková

Letos tomu bylo šedesát let od komunistického puče. Československo tím ztratilo na 42 let svobodu. Tisíce universitních studentů se toho dne v Praze vydalo v protestním průvodu na hrad, aby přiměli presidenta Beneše tomu zabránit. Četla jsem o tom několik údajů a každý měl jiné detaily i důležitější prvky. Zúčastnila jsem se ho též s několika kolegyněmi. Mám před sebou dopis, který jsem napsala manželovi hned po návratu do koleje o tom co jsem zažila.

Syn navštívil v roce 1975 Československo a přinesl nám všechny naše dopisy a jiné. Zdrželo ho to hodiny při výjezdu, jak všechno na hranicích kontrolovali. Přepisují ho do slova jak jsem ho toho dne, pár hodin po tom co jsem to zažila, napsala-skoro bez dechu, nehledíc na čárky, nesprávnosti, atd. Jen odstavce jsem utvořila teď při přepisování.

Nevím, víte-li co se děje v Praze. Dnes odpoledne chtěli studenti jít k panu presidentovi na hrad jako protest proti komunistům. Sešli se všichni na Karlově náměstí a v okolních ulicích a odtud vyšli přes Palackého most na Smíchov a na hrad. Při řazení na Karláku byla spousta SNB s opakovacími pistolemi a rozháněli nás.

Průvod se přesto podařilo seřadit a dostali jsme se až za Tyršův dům na Malé Straně, kde SNB zatím postavili barikádu z automobilů. Část průvodu, před tím než tak udělali, prošla. *(Poznámka MS: Teprve dnes vím, že jim bylo zabráněno pokračovat)* Ostatní jsme se museli obrátit a první uličkou jsme se dostali na Petřínskou stráž, kde nás už doháněli esenbáci. Znáš jistě cestu kolem Valdštýnské zahrady - tudy jsme nešli, ale běželi nahoru kolem rozhledny a stadionu jsme se dostali k Pohořelci kde na nás čekali SNB a snažili se nás zastavit.

V čele šli s vlajkou a tou prorazili hordou a klusem jsme se pustili dolů ke hradu a volali "Ať žije president Beneš" bez ustání až jsme se dostali na náměstí před hlavní branou. Cestou se nás SNB stále snažili zadržet, bili pažbami pušek a zatýkali ale na spousty, které se valily to nestačilo. Na náměstí stáli už SNB ve třech řadách. K panu presidentovi byla vyslána delegace, která měla protestovat proti všemu co je u nás teď nesprávného a my jsme měli vyčkat až se vrátí v tichu. *(Poznámka MS: Později jsme se dověděli, že byli hned za bránou zatčeni a k presidentovi se nedostali)*.

Sotva delegace odešla velitel nás začal komandovat abychom ustoupili o 10 kroků a když se tak stalo, ještě o 20 kroků. Volali jsme proč a aby ustoupilo nejdříve SNB

o deset a my že ustoupíme též. Chtěli se proti nám vrhnout ale my jsme začali zpívat hymnu a protože byli dosud ve spořádaném útvaru byli nuceni stát v pozoru. Potom bylo ještě nějaké dojednávání, stáli jsme mezitím tiše bez nějakého slovního napadání SNB, přesto však z předních řad si vybrali několik študáků a zatkli je.

Vtom přijel nový autokar policajtů jejichž velitel, sotva vyskákali k nám zařval že nás vyzývá, abychom se rozešli. Ihned vystoupilo několik študáků a chtěli mu vysvětlit, že čekáme v klidu a tichosti na delegaci jež odešla na hrad, ale byli okamžitě zatčeni, velitel prohlásil, že s nikým nevyjednává a vyzval nás podruhé abychom se rozešli, jinak že neuposlechnutí bude mít těžké následky které si přičteme sami. Hned nato dal povel a SNB nás počali tlačit zpět. Začali jsme zpívat hymnu, ale to jim nevadilo a tlačili dál. Byla jsem asi v páté řadě od začátku vlastně konce když se to obrátilo a slyšela jsem jak ti nejzadnější volají: "Utíkejte rychleji bijí nás pažbami a zatýkají" a v tom začali všichni skandovat, sedmnáctý listopad, sedmnáctý listopad. Běželi jsme stále dopředu volající chvílemi: „Ať žije prezident Beneš“. Lidé z oken nám mávali jak jsem v běhu zahlédla. Doběhli jsma až k ministerstvu zahraničí, tam se volalo: „Masaryk“ a pak jsme zahlédli vlevo uličku do které jsme s několika študáky vběhli mezi nimi Inka, Hana a Joska. Slyšela jsem jak někdo křičí stát, ale nedbala jsem a pádila ulicí dolů. U prvního domu jsme se s Inkou zastavily a lidé nás vtáhli dovnitř. Byli skvělí - plakali a říkali že nás skryjí když se tam bude prohlížet. Zdržely jsme se tam chvíli a když jsme viděly že už nikdo uličkou nechodí, ani policie odešly jsme. Ulice ústila shora přímo do Malostranského náměstí, kde radio řvalo na celé kolo novou vládu a kde stálo plno civilistů s rudými páskami na rukávě a puškami přes rameno. Říkala jsem si verše, však je znáš z Bílé hory „Boj ztracen byl a na útěku řady“ a bylo mi tak tupě a lhostejně, že jsem se toho hrozila.

MS dnes dodává: Když jsme šly po Karlově mostě, prohlásila jsem, že uteču, že neztratím zase v nové diktatuře léta života jako své mládí za Hitlera. Inka nato: "Kam půjdeš? Musíš se přizpůsobit."

Došly jsme s Inkou k Národnímu divadlu, kde se jakýsi komunistický dělník hádal s hloučkem studentů co to bylo za drzost, že jsme chtěli jít na hrad.

Když jsme přišly s Inkou domů (*MS: Koleje tělocvikářů na Karlovo náměstí*) čekal už tam Joska děsně rozčilen a vykládal, že jak jsme běžely Nerudovou ulicí dolů, volal jeden SNB za námi „Stát!“. Joska se otočil a viděl jak letí za námi a chce vystřelit a zařval na něj „Nestřílet!“. On se zastavil, otočil, praštil Josku pažbou do hlavy a jako v transu odešel. (*MS: S Inkou jsme mu ošetřily zkrvavělé čelo.*)

Později přicházeli ostatní kolejáči a přinášeli zprávy. Předvoj, který se dostal před barikádou po nových zámeckých schodech k hradu byl sevřen ze dvou stran SNBákami. Študákům se podařilo prehnout někudy postranní uličkou ale na několik z nich bylo vystřeleno. Jeden do břicha, jeden do nohou a jednomu pažbou rozbili hlavu – to říkal kluk z naší koleje který to na vlastní oči viděl. Několik děvčat mělo rozbitý obličej, jeden hoch proraženou tvář a jeden polámaná žebra. To je vše co vím do detailů vypsané. Zítra se budu zase učit na státnici po dnešním vysazení, ale dovedeš si představit jak asi budu soustřeďovat myšlenky. P.S. Teď je půl dvanácté čekáme na Květu a Božku které se ještě nevrátily. Nevíme co se s nimi stalo, jestli byly zatčené nebo zraněné.

MS poznámka - Březen 2000: Zdůrazňuji, že dopis byl opsaný bez jakýchkoliv změn nebo oprav chyb a vynechaných čárek atd., zřejmě ve spěchu a v rozčilení.

Květa s Božkou se nevrátily. Nepamatují se jak jsme se to dověděly, že byly zatčeny a v kterém vězení byly. Nosily jsme jim tam denně krajice chleba s masem a sklenice mléka a kartáčky na zuby. Pokaždé jsme marně prosily strážce, aby jim to předaly, ale strážci pokaždé to hrubě odmítli.

Třetího nebo čtvrtého dne zazvonil zvonek a když jsem otevřela dveře, Květa následovaná Božkou se vrátily dovnitř. Květa rozčilená na nás vyjela: "To jste pěkné přítelkyně! My byly celou tu dobu o kousku chleba a vodě a vás ani nenapadlo nám něco přinést." Všechno se hned vysvětlilo a kdyby byli komunisti slyšeli, naše názory, které jsme v té chvíli o nich vyslovily, byli by nás dali všechny na delší dobu do vězení.

P.S. Co mě udivilo při opisování dopisu psaného hned po návratu z pochodu, že jsem si některé momenty ještě po šedesáti letech mohla jasně vybavit, ale jiné jsem si vůbec nepamatovala.

Dodávám ještě několik zážitků z těch osudových dnů, které si ještě dnes dovedu živě vybavit. Při komunisty vyhlášené stávce jsme se s několika kolegyněmi rozhodly, že proti stávce musíme protestovat. Zašly jsme do restaurace blízko od koleje na začátku Vodičkovy ulice. Chodily jsme tam někdy na oběd a obsluhoval nás starý, přátelský číšník, který nám vždycky otecky radil, co je nejlepší si poručit. Tentokrát nás prosil, abychom na něm obsluhu nežádaly. Smutně vysvětloval: "Kdybych vás obsloužil, propustili by mě a co bych si počal. Mám rodinu a nemohu si to dovolit." Takovým násilným způsobem a hrozbami byl český lid donucen proti své vůli stávkovat. Neukázal tím souhlas s komunismem, ale strach o své živobytí a život a snad zbabělost. Na hrdinství však bylo tenkrát už pozdě situaci zachránit.

Doběhly jsme do koleje, sebraly kdejaké koště - i od domovnice si jedno vypůjčily - a začaly jsme zametat chodník. Zametly jsme tenkrát celou stranu mezi Žitnou a Ječnou ulicí. Karlák byl liduprázdný, nikde žádná policie, jen pár lidí vyhlédlo a přátelsky nám dali na jevo, že s námi souhlasí. I ti to dělali opatrně. Lidé se už začli bát. Nám bylo v té zlosti na komunisty na chvílku dobře.

Všechny mé kolegyně v tom komunistickém koncentráku zůstaly. Mně se podařilo utéct s manželem a bratrem z toho slibovaného komunistického ráje 19. července 1949. Napsala jsem o našem útěku osm stránek. Je to krátký, ale asi nejdůležitější úsek našeho života z něhož už léta píši různé zážitky.

Diváci, nebojkejte olympiádu

Vít Procházka 24.4.2008 Neviditelný pes

V září minulého roku mi vyšel článek, v němž jsem vyzval k bojkotu OH v Pekingu. V něm jsem odsoudil (ne poprvé a ne naposledy) přiřknutí pořádání olympiády Číně, a to vzhledem k tomu, že již tenkrát bylo zjevné, že natěšení organizátoři olympijského veselí nejsou s to plnit závazky, jež vůči Mezinárodnímu olympijskému výboru (MOV) přijali.

Represe nabírají na síle. Odpor k lidským právům mohutní. Děje, k nimž po celé Číně dochází, jako by dokazovaly, že čínští delegáti slíbili MOV něco naprosto odlišného. V rámci protiteroristických opatření jsou přemísťováni (bůhvíkam) „troublemakeři“, od nichž (řčeno jejich umravňovateli) hrozí vážné narušení bezpečného průběhu jednotlivých sportovních klání. Zde v Evropě se můžeme jen pozastavit nad tím, proč mezi těmito individui převažují letití političtí odpůrci čínského vedení. Disidenti, intelektuálové a příslušníci utiskovaných menšin.

To vše by nesmlouvavým vládcům prošlo. Ale ne v 21. století, jehož samotný počátek umocňuje vnímání tohoto období jakožto mediálního věku. Při Velkém skoku mezi roky 1958 až 1961 zemřelo 30 milionů obyvatel Číny. Mao za něj nikdy nebyl donucen skládat účty, neboť světová veřejnost se o této humanitární katastrofě dozvěděla se značným zpožděním a probíhající studená válka spolu s izolací státu poskytly diktátorovi neprůstřelné krytí.

Dnes by to měl Mao o dost těžší. Napáchané hrůzy by brzo zaplnily nespočetné zpravodajské portály, o blogách nemluvě. Ihned by západními metropolemi pochodovali rozhořčení aktivisté požadující okamžitou nápravu (nejlépe zahrnující pád režimu). Politici (ti důležití, i ti na okraji) by vyjádřili svá znepokojení. Předseda Mao by zkusil podstrčit nespokojeným masám jakési nejspíše o zkreslování informací, ale co naplat... Vox media, vox populi. Vox populi, vox dei.

Otec Čínské lidové republiky se době brilantně zkonstruovaných mediálních štvanic (ne)šťastně vyhnul. Jeho pokračovatelé už ne. Otevření se Číny světu spustilo druhou kulturní revoluci. Bez krve. Zato se sledovaností vpravdě globální a 24 hodin denně. Fenomén všudypřítomnosti médií srostl s moderním kapitalismem v jedno tělo. A i když se čínská moc bude také do budoucna držet hesla „demokracii nikdy, kapitál všemi deseti“, mediálnímu Velkému bratru, který o čínském míjení se s demokracií bude hlásat do širého světa, prostě neunikne.

Čím více bude starý režim usilovat o své zachycení v dokonalé prestižní formě, tím spíše se pozornost nás, mediálních konzumentů, přesune k odvrácené straně čínské skutečnosti. Olympiáda nám podává spolehlivý důkaz. Čína chtěla obejít svoji povinnost, nezdržovat se úvahami o svobodě a mířit dál vlastní cestou ke šťastným zítř-

kům s budovatelským úsměvem na tváři. To však není možné bez rozčarování, které takovým skutkem vyvolává.

Olympijské hry budou letos opravdu exkluzivní. I když poněkud v jiném významu, než si to pořádající velmoc představovala. Sport se ocitne na nejposlednějším místě. Na své si tedy přijdou konečně též ve sportu nezainteresovaní diváci. Namísto přihlížení rekordům ve skoku o tyči či v plavání kraula se zúčastní senzačního odhalování šokujících tajů z domácí kuchyně.

Proto opravují svoji původní výzvu ze zářijového textu určenou televizním divákům. Nebojkotujte Peking 2008. Třeba přece jen tahle olympiáda Čínu polidští (nebo alespoň donutí ke studu).

Autor je místopředseda Institutu K.H.Borovského www.ikhb.cz

Bývalý mukl Milan Havlín se v Kanadě proslavil jako zahradní architekt

Milena Štráfěldová www.radio.cz 19-4-2008

Milan Havlín

Nejvyšší kanadské ocenění v oboru zahradní architektury nese jméno českého zahradníka Milana Havlína. Bývalý politický vězeň, který v československých komunistických lágrech prožil 15 let, přijel do Kanady počátkem roku 1969. Zpočátku pracoval jako nádeník, pak ale jeho květinová aranžmá zdobila ty nejluxusnější hotely a v jeho zahradách se dodnes učí studenti základy zahradní architektury. Podílel se i na tvorbě meditační zahrady s pomníkem obětem komunismu v Plzni. Milanu Havlínovi je věnovaná dnešní krajská rubrika, kterou připravuje Milena Štráfěldová:

Když v Městské knihovně v Praze při nedávném festivalu Mene Tekel skončilo promítání nedokončeného filmu o českém exulantu v Kanadě Milanu Havlínovi, bylo v hledišti ticho. Diváci potřebovali alespoň chvíli na to, aby příběh dlouholetého politického vězně strávili. Film do Prahy přivezla česko-kanadská televize Nová vize:

"O televizi Nová vize nechci mluvit dlouho. Existuje v Kanadě čtyři roky, během této doby jsme v Ontariu odvysílali přes tři sta pořadů a v Montrealu okolo stovky," uvedla před promítáním filmu o Milanu Havlínovi redaktorka Nové vize Markéta Slepčíková. Film už bohužel zůstane nedokončený...

Brněnský rodák Milan Havlín měl k přírodě blízko od dětství. Už tehdy pomáhal v rodinném hospodářství. Za války začal studovat na Vyšší zahradnické škole v Lednici. Brzy po válce se zapojil do skautského hnutí a hned v únoru 1948 i do protikomunistického odboje. Se svými kamarády založil ilegální skupinu, kde tiskl a distribuoval protistátní letáky. Tehdy mu bylo dvacet let:

"My jsme vlastně začali už kolem 25. února," říká ve filmu česko-kanadské televize. V prvé řadě musel zlikvidovat důvěrné materiály o skautském hnutí, národních socialistech a lidovcích, které se nesměly dostat do rukou komunistům.

Brána do věznice Leopoldov

"Tak my jsme vlastně se spolužákem Rudou Kordou přepadli v noci ty místnosti a vybrali jsme všechno, co jsme považovali za kompromitující. A protože já jsem v té době měl zrovna službu ve skleníku, tak jsme použili všechny materiály na vyhřívání našich školních skleníků. Já za to dostal pochvalu, protože tam opravdu bylo teplo."

Brzy nato začal Milan Havlín také převádět lidi přes hranice. Podařilo se mu tak dostat do bezpečí kolem tří desítek uprchlíků. Při jednom přechodu hranic byl ale v ruské zóně v Rakousku zatčen a vydán do Československa. Ocitl se na stanici StB v Mikulově, fingovaný záchvat epilepsie mu ale dopomohl k tomu, že byl převezzen na psychiatrii. Odtud mu k útěku pomohla trojice odvážných zdravotníků

sester, jedna z nich se o mnoho let později stane jeho ženou. Po útěku z blázince však neodešel co nejrychleji za hranice, místo toho v čele ozbrojené skupiny osvobodil dalších šest politických vězňů. Byl však dopaden a Státní soud v Brně ho v jednadvaceti letech odsoudil k trestu smrti. Odvolací soud zmírnil jeho trest kvůli nízkému věku na doživotí. Čekala ho nejtvrďší věznice – slovenská pevnost Leopoldov:

"Tam nás drželi dva roky, to bylo v těch nejtvrďších podmínkách, kdy se Leopoldov opravdu dokázal přičinit o smrt všech, kteří byli slabší. Ovšem když jsme tam přijeli, oni nám to taky přímo řekli. Když jsme přišli na samotky, tak k nám měl náčelník projev, kde nám řekl, že jsme tam přijeli proto, abychom odtud už živi neodešli."

Přežití Leopoldov i pozdější věznění v lágru Bytíz u Příbrami, kde pracoval v uranových dolech, pomohla Milanu Havlínovi i víra.

"My jsme věděli, proč tam jsme, my jsme věděli, co chceme, a já jsem vždycky byl v nějaké skupince lidí, jak na lágru, tak v těch tvrdých věznicích, která měla orientaci ke kněžím."

I uvnitř komunistických věznic probíhaly tajné katolické mše: *"K tomu, aby mohli sloužit mši svatou, bylo potřeba mít hostie a mešní víno. Mešní víno se nedalo propašovat, takže kněží měli dispens, že mohou používat jenom plodů hroznů, které nakonec už byly k dostání ve vězeňské kantýně. A kněz sloužil většinou tím způsobem, že šel po vycházkovém prostoru, doprovázený chlapcem, který ovládal ministrování. My jsme znali celou mši svatou zpaměti. Když skončilo proměňování, ten jeho ministrant roznášel hostie. To byl jenom úlomek hostie, který byl zabalený do cigaretového papírku, a ten jsme mohli přijímat."*

Milan Havlín byl z vězení propuštěn až v polovině 60. let. I jeho budoucí žena Věra strávila ve vězení 14 let. Znovu se setkali až poté, co byli oba z vězení propuštěni. Později se jim narodily dvě děti, Milan Havlín se věnoval zahradnické profesi, a díky ní se v roce 1968 dostal do Vídně na mezinárodní zahradnickou výstavu Floralia.

"Přijel jsem do Vídně, 26. prosince jsme utekli, 7. ledna jsem byl na kanadské ambasádě a 11. ledna jsem vystupoval z letadla už tady, v Kanadě."

Milan Havlín se usadil v Montrealu. Zprvu se musel naučit jazyk, přijímal každou práci, aby uživil rodinu, na montrealské univerzitě ale vystudoval zahradní architekturu a postupně se stal jedním z nejlepších zahradních architektů v Kanadě. Napsal řadu odborných publikací a nejvyšší cena pro kanadské zahradní architekty je dodnes pojmenována po něm. Vytvořil i park, který obklopuje pomník obětem komunistického režimu v torontském Masaryktownu:

"Jeden rok života v Kanadě mi nahradil všechny roky života, které jsou prožil tenkrát v Československu. Ta nejhorší, nejkrutější léta jsme prožili tehdy, kdy jsme byli zavřeni. Z půl milionu politických vězňů jich dnes žije 2800, ostatní už jsou mrtví. To je spolek, který dnes nemá společensky žádný význam a nemůže žádným způsobem dění ovlivnit. Ovšem oběti, které přinesli, nakonec způsobily, že k těm velkým změnám v republice došlo. Takže já vždycky říkám, že to špatné, co se nám v životě stalo, se nakonec ukáže k něčemu dobré. Tak i můj život, jak ho dnes prožívám, je formulován na základě poznání, kterého se mi dostalo právě v období toho utrpení, až do dnešních dnů."

Své zážitky z vězení popsal Milan Havlín v knihách *Vlečen pod šibenici* a *Cesty do exilu*, které vyšly v Česku. Dokončení filmu, který o něm připravovala Nová vize, se ale nedožil. Zemřel 12. května roku 2007, ve svých devětasedmdesáti letech.

LETEM SVĚTEM

V dubnovém vydání **Kanadského Sokola** kromě jiných hodnotných příspěvků nacházíme i podnětný článek Jana Vrcovského pod titulkem "Návrat ke kořenům". Je to velmi poutavý příspěvek k rozpravě o přítomnosti a budoucnosti Sokola. Rád bych citoval některé pasáže, bez komentáře – komentáře vlastně není třeba: "K tomu, aby se Sokol opět stal vlivnou a váženou organizací nepostačí jen sebevětší sportovní úspěchy na nejvyšších úrovních. Má-li zůstat Sokolem, musí se ideově vrátit k základům

položeným Tyršem a Fuegnerem... Je třeba si přiznat, že mezinárodní úspěchy sokolských sportovců by byly možné i bez jejich příslušnosti k Sokolu... Podstata Sokola a sokolské myšlenky nespočívá (ale) v rekordech a mistrovských titulech. Sokol pronikl do národního povědomí svým vlasteneckým zaměřením, výchovou k demokracii, svobodě, spravedlnosti a národní hrdosti, zásadou rovnosti všech, bratrstvím a obětavostí ve prospěch celku... Čtyři desetiletí komunistické totality nebyly národní katastrofou protože národ postihly, ale proto, že z českého člověka učinily Švejka... Stěžejní otázkou tedy je: vrátí se Sokol ideově ke svým kořenům a bude skutečným nástupcem v roce 1948 komunisty zničené Československé obce sokolské, nebo přizbůsobí sokolskou organizaci hodnotám dnešní doby? Rozhodne-li se pro druhou cestu, bude bezesporu velice úspěšným tělovýchovným a sportovním sdružením. Z hlediska ideového však bude mít s Tyršovým Sokolem společné jen jméno...".

Únorové vydání **Vídeňských svobodných listů** je ve znamení výročí násilného připojení Rakouska k Německu v roce 1938 a březnové číslo se znovu obšírně zabývá otázkou způsobu smrti Jana Masaryka. Na třetí a čtvrté stránce nacházíme obligátní barevné snímky z vídeňských plesů české menšiny a také z brněnského veletrhu. Dočítáme se také o názorech českého velvyslance v Rakousku Jana Koukala – třeba o problému českého pohraničního jaderného reaktoru v Temelině, nebo o české škole ve Vídni spolku "Komenský". Nicméně vlastní sensací je reportáž o české vesnici v Berlíně na území zvaném Rixdorf. Vznikla v roce 1737 osídlením onoho území českými pobělohorskými exulanty. Jejím posledním českým rychtářem prý byl jistý Daniel Friedrich Wanzlik, a to kolem poloviny devatenáctého století. Najdeme tam prý i dnes ulici Jana Husa a pomníček Jana Amose Komenského. Čeští bratři se tam prý kdysi usídlili "v ústraní vesnického rybníka". Dovídáme se, že "...navštívíte-li dům Kirchgasse 5 – do roku 1909 se jmenovala Malá ulička – dostanete se do bývalé české školy – dnešního muzea – a s dojetím si přečtete název další ulice: Wanzlikpfad...". V březnovém vydání je zpráva o valné hromadě Sokolské jednoty Vídeň 12/15 a najdeme tam také zajímavou zprávu o historii Lužických Srbů ve východním Německu a o vybití Polabských Slovanů v desátém století. Z uveřejněných fotografií vyrozumíváme, že dudy nebyly Lužickým Srbům neznámy a že název náměstí Brandenburgerplatz zní v lužické srbštině Bramborske naměsto. Což by podporovalo úvahu, že brambory kdysi přišly do Čech přes severní Německo a Lužici podle formulky Brandenburg/brambora. - Dubnové vydání je ve znamení návštěvy presidenta Klause v Rakousku, který se tam dostavil na pracovní návštěvu i s manželkou Livii.

Dubnový melbournský **Kvart** nás překvapil bombou. Respektive s tou bombou přišla jeho redaktorka Barbara Semenová. Kvart, dosud velmi čtený a kvalitní list melbournského Sokola, jakoby zčista jasna stál na prahu svého konce. Znovu a znovu jsem pročítal na jedenácté stránce „Oznámení redakce Kvartu“ z pera Barbary Semenové ale nakonec jsem přece jen shledal, že není zbylí – je třeba uvěřit neuvěřitelnému: Kvart se pokládá. Tedy alespoň ten Kvart, jak jsme ho doposud znali. Z pera redaktorky - tedy přímo od pramene – se dočítáme, že "Výbor Sokola Melbourne Inc mne informoval, že představy výboru a redakce o podobě Kvartu se diametrálně liší. Výbor nesouhlasí s iniciativou rozšířit původní podobu sokolského zpravodaje na krajaňský list v podtitulu Melbournského Kvartu... Můj záměr je naopak vytvořit ze zpravodaje časopis pro českou a slovenskou komunitu v Austrálii a oslovit svým obsahem nejen kolem dvou set členů sokolské organizace, ale zároveň i tisícovku těch, na jejichž adresy je měsíčník zasílán..." I když snad jsme tímto sdělením sestry redaktorky ohromeni, nebylo by asi prozatím vhodné tuto smutnou novinu jakkoli komentovat a vkládat se do interních záležitostí našich milých melbournských krajanů, sokolů i nesokolů. - Dubnový Kvart ovšem nabízí i jiné čtení a na první stránce dokonce uveřejňuje text Zakládací listiny University Karlovy v Praze ze 7. dubna 1348, nebo alespoň její podstatnou část, i jiné zajímavosti. Avšak po přečtení onoho oznámení sestry redaktorky Semenové o její zamýšlené resignaci nemá člověk na další čtení nijak moc chuti. - Nicméně vyšel i květnový Kvart a nezdá se, že by zacházel na úbytě.

Vyšel ale také nový krajaňský list **Čechoaustralan** pod redakční taktovkou Barbory Semenové. Ta v úvodníku píše: „Čechoaustralan bude informovat čtenáře o dění nejen melbournské, ale celoaustralské české a slovenské komunity, bude zveřejňovat články kvalitních stálých dopisovatelů, rozhovory se zajímavými lidmi a v neposlední řadě vaše příspěvky. Staňte se jeho aktivní součástí, pište!“ V glose Miloše Ondráška

o melbournském exilovém tisku se se pak dočítáme, že „...Dnešní posláni mimo republiku vydávaných novin či časopisů je rozdílné než bylo za Františka Váni. Na obsah Hlasu domova nelze navazovat, nemám na mysli jeho úzkostlivou péči o správnou češtinu a obhroublostem se vyhýbající hodnotný obsah, mám na mysli změněnou politickou situaci v zemi, z které jsme přišli a která je nám nyní otevřená. Tato změna vyžaduje jinou redakční koncepci a jiný přístup k čtenářům.“ Zlatá slova.

Únorové vydání **Katolických listů** redigovaných panem páterem Šimkem ničím neprozrazuje, že by jejich redaktor zamýšlel nepokračovat v jejich vydávání. Naopak. Pod rubrikou „Ohlášky pro nejbližší budoucnost“ se dočítáme, že mše svatě se budou konat při nejmenším až do konce července na různých místech Austrálie. Ve svém úvodním slově důstojný pán nijak nenaznačuje, že by vydávání Katolických novin mělo být zastaveno nebo pořerušeno, nabo že by on sám měl v dubnu už v Austrálii nebýt. Nu, člověk míní, Pán Bůh mění, jak praví staré české pořekadlo. Nicméně v březnovém anglicky psaném Farewell nacházíme „A farewell message from Father Jaroslav.“ Tento Farewell se zdá být jakýmsi anglický psaným doplňkem respektive jakousi zatímni náhražkou Katolických listů. Budoucnost ukáže co bude a co nebude. Byla by to ale věčná škoda, kdyby Katolické Listy měly svoji činnost zastavit.

Canberská **Beseda** pokračuje v textu česko-slovenském, ale v Ukázkách z Horničkových Hovorů setrvává v jazyce českém. Pár z těch perliček si dovolme uvést. Myslíte, že má význam bojovat proti blbcům, nebo je lépe v tomto směru resignovat? Dovolte, abych ocitoval Jana Wericha: Humor je boj s lidskou blbostí. V tomto boji nemůžeme nikdy vyhrát. Ale nikdy v něm nesmíme ustát. Ovšem pozor na zmýlenou: Ten, koho považujeme za blbce považuje za blbce nás. Jde o to se nevyvraždit... – Zamílovala jsem se do muže, který si mne nezaslouží. Přesto si ho chci vzít, on mne však nechce. Co mám dělat? Muž, který vás nechce a kterého si chcete vzít, přestože si vás nezaslouží, si rozhodně zaslouží, abyste si ho vzala.

Dubnový **zVěstník SKV Sokola Mnichov** přináší úvahu o jugoslávském „Mnichově“, která se svým obsahem nápadně podobá obsahu úvahy na totéž téma uveřejněné v našem minulém Věstníku. A to pod titulkem „Zvoní, zvoní zrady zvon“, jak to kdysi zbásnil básník Halas. Nejsme tedy sami, kdo pokládá ilegální vytvoření státu Kosovo za políček mezinárodnímu právu. A pokud Česká republika onen ilegálně vytvořený stát uzná, připojí se k ostatním zrádcům. Za veškeré přátelství Srbů Čechům tak věrně prokazované se i my odměníme zradou? Zvoní, zvoní zrady zvon, zrady zvon. Či ruce ho rozhoupaly? Francie sladká, hrdý Albion – a my jsme je milovali, a my jsme je milovali. Tedy nejen Francie sladká a hrdý Albion, ale i připostrašení Čížkové, ve snaze zalíbit se novým pánům. zVěstník Sokola Mnichov dále podotýká, že v Praze demonstrace proti uznání Kosova se sice konala, ale kdo čekal účast sokolů, byl zklamán... - Dočítáme se v tomto čísle i o výročí založení města Mnichova před 850 léty.

Kanadské listy jsou prostě neuvěřitelně hlubokou studnicí vědomostí a zpráv. Ke všemu tomu, co jsme v lednovém/únorovém čísle vypátrali již dříve dodejme ještě pár dalších perliček. Najdeme tam také fotografii neúspěšného kandidáta na úřad českého presidenta profesora Jana Švejnara a v rubrice „Naši v USA“ zmínku o manželích Kmentových a jejich slunění se „celý leden na pláži v Austrálii“. Kupodivu v téže rubrice je i zmínka o tom, že „v Praze byly na TV promítány všechny filmy Hugo Haase, i ten němý“. Z toho všeho plyne závažné poučení – ozbrojit se drobnohledem, jak již řečeno, a vykopat pak kdeco. - Příkladně dvě stránky jsou věnovány osudům československých vojáků z druhé světové války. Je citován i náš Věstník - a to v souvislosti s udělením – trochu opožděným – vyznamenání vojínu panu Stanislavu Jedovnickému českým velvyslancem v Austrálii Pažourkem. - Z první stránky se na nás usmívá vřidná tvář biskupa Jaroslava Škarvady, který oslavil pětadvacetileté výročí svého vysvěcení na biskupský úřad, a na téže stránce se dočteme o odvážném průniku bratří Mašinů do Berlína k Američanům v roce 1953 v podání časopisu Time. - Nu prosím, jaká to bohatá žeň – a to jsem jistě i mnoho z těch pokladů v Kanadských listech vynechal nebo přehlédl..

Březno-dubnový **Český dialog** Evy Strížovské došel s krapínkem opoždění, je nicméně obsažný i poučný. Kde to jen ale nakousnout? Kde začít? Nu třeba tím Mariánským sloupem na Straroměstském náměstí. Dnes už něžije nikdo z pamětníků jeho porážení v roce 1918 – a to jeho porážení davem barbarů bylo bezesporu zhovadilostí, i když bylo inspirováno nepřátelstvím k Habsburkům. Z Českého dialogu se nyní dovidáme, že byla vytvořena společnost pro znovupostavení onoho sloupu, že nový

sloup je prý již vytesán a připraven, ale čeká se na povolení magistrátu. Bude-li uděleno, na kterém místě bude asi vztyčen? – Milovníky hudby bude zajímat stať Libuše Konrádové o jejím nedávném rozhovoru s novým šéfem České filharmonie, a tím je Izraelec Eliahu Ibal. Chybí mu prý zatím znalost češtiny, ale začne se ji brzy učit. – Angličtí čtenáři se poučí o minulosti i přítomnosti hradu Tetína nad Berounkou a kdo pochybuje o životnosti české menšiny na Slovensku, nechť se začte do vyprávění Marty Fialkové o jejich radostných zážitcích v Košicích. Ono město se prý v únoru rozplesalo za báječné atmosféry v tanním Domě umění a v režii Českého spolku se tam pleasalo již po patnácté. – Ovšemže nechybí ani politování nad volebním neúspěchem kandidáta na české presidentství profesora Švejnara.

Již jen anglicky psaný **American Sokol** přesto nezapomíná na budoucnost Sokola. V jeho březnovém čísle píše Maryann Fiordelis, „Interim Strategic Plan Manager“, pod hlavičkou „Strategic planning – the future of Sokol“ takto: „The Instructors Stanard Team is almost ready to send their guideline book to our National Physical Directors for their review and the Program Team is putting their finishing touches on the Physical Program...“. Pamatujete si na velmi populární dětskou hru Polívka se vaří, maso na talíři, přijde na to...?

Dubnový **Nový Polygon** dorazil až počátkem května. Jeho obsah je hutný a je vidět, že jeho nová redaktorka Michaela Šwinkels-Nováková svou přípravu nijak neodbývá. Nás v Austrálii přímo omračuje, že toto číslo obsahuje články dokonce čtyř australských autorů. Marcela Čechová se rozepisuje o životě nedávno zemřelého Queenslandana Pavla Formana, staršího bratra režiséra Miloše Formana, v článku „Tři životy Pavla Formana“. Spisovatel Stanislav Moc přispěl dokonce dvěma články, Melbournean Ondrášek jedním – a to o svých svízelných začátcích v australském exilu – a v Queenslandu nyní dlicí badatel a publicista Stanislav Berton článkem s provokativním nadpisem „Byl Masaryk vůbec Čech?“. Odpovídá, mimochodem, na onu otázku kladně a jeho článek vlastně polemizuje se studií sudetoněmeckého autora Karla Hausnera. Berton upozorňuje, že Masarykova matka byla sice Němkou vychováním, nikoliv však rodem, pohybovala se sice v německy mluvících kruzích, ale zůstávala si vědoma, že pochází z českého hanáckého rodu. – Čeští Australané se ovšem na Novém Polygonu sice podílejí leč i jiní autoři nás čtenáře obšťastňují pozoruhodnostmi. Milan Hulík kromě svých příběhů z české justice se rozepisuje o povaze a osudu presidenta Beneše a odsuzuje jeho kapitulace, Luděk Frýbort se nám snaží přiblížit taje čínského jazyka po své toulce Činou, Vlastimil Podracký se rozepisuje velmi barvitě a přitažlivě o „evropkém etnomasochismu“ a ve své pozoruhodné stati o volbě českého poresidenta píše Pavel Franc toto: „...Profesor Jan Švejnar, který nikdy nebyl spjat s privatizačním rozkrádáním a politickými čachry po roce 1992, musel být všemi možnými prostředky smeten. Jako člověk nadstranický, vzdělaný, uznávaný v zahraničí pro svou profesionální odbornost, který nebyl a není spjat s korupcí, člověk pracovitý a zásadový, morální a mravně čistý se nemohl stát českým presidentem. Naproti tomu Václav Klaus, svázaný s polistopadovou minulostí, se prezidentem stát musel, jakožto člověk se vším spjatý...“. K tomu bych dodal, že Klaus platí v republice daně a není holt tím zrádným emigrantem. – Nový Polygon je prostě čtením pro exilové fajnšmekry.

Světlem českého zahraničního tisku opět prolétal Bořek Šindler

Dobře tak, že je smrt na světě

Povídka, kterou nám zaslal spisovatel Edgar „Garyk“ Dutka

Je málo lidí, kteří viděli Pána Boha. Je mnohem víc těch, kteří to tvrdí a chlubí se tím, ale viděli leda starou belu přilepenou na plotě. V jedné zapadlé vesnici měl život holič, který stříhal už jenom malé kluky a místní dědky. Mládež jezdila za módou do města, měla peněz plné kapsy, ale starý chlupodravec byl spokojen i s tím málem, co si v místě vydělal.

Jednou takhle už za tmy zametal oficínu, když se otevřely dveře a do kšeftu vešel Pán Bůh se svým sekretářem. Žádná ochranka, žádný tiskový mluvčí, žádní fotografové. Jen Pán Bůh se svým sekretářem. Hledali ve vesnici nocleh.

„Kam byste chodili. Jestli nepohrdnete, mám za krámem malou ložnici s manželskou postelí, ve které jsem nespal, co mi žena odešla a to v září bude už patnáct let,“ nabí-

dl své skromné pohostinství Kovář. On se jmenoval Kovář. Jako by nestačilo, že byl holič. Aby se v lidech čert vyznal. No nic, tak se stalo, že Pán Bůh se svým sekretářem přespali v manželské posteli za krámem a ještě, než ráno po snídani holič otevřel, byli ti dva už na odchodu.

Boží sekretář, který lidem přece jen lépe rozuměl než sám Pán Bůh, zatahal svého Pána za rukáv. „Což nějakou odměnu?“ zašeptal.

„Má odměna je na nebesích,“ povídá vznešeně Pán Bůh.

„Aspoň malý foršus, než tam stařík docaprtá,“ škemral sekretář.

„Co by sis přál, chlupodravče?“ obrátil se Pán Bůh na mistra britvy.

„Nic. Ale hloupý kdo dává a hloupější kdo nebere. Chtěl bych žít do sta let,“ povídá bezelstně stařík.

„Budiž. Ještě něco?“

„A abych měl až do smrti pořád dost práce.“

„To se málokdy slyší. Ještě něco?“

„Když jsi tak štědrý, Pane, učiň, ať každý, kdo usedne tady na tuhle lavici, nemohl z místa, až já ho pustím.“ Stařík se v duchu radoval, že mu žádný kunčoft napříště neuteče, dokud ho neholí a neostříhá.

„Staniž se!“ povídá Pán Bůh. „Ještě něco?...“

„Brzdi,“ povídá jeho sekretář. „Na to, že nám ani nepřevlékl prostěradlo dals mu toho až dost, Pane.“

Vše bylo tak, jak ujednáno. Pán Bůh drží slovo. Jinak by byl jen hochštapler a prázdný mluvka. V devětadvadesáti letech měl holič pořád krám plný kunčoftů a od rána do večera stříhal a holil bělovousé dědky, kterým kdysi zastříhával nad čelem chlapecké ofiny. Ale najednou mu bylo sto let a do ordinace vstoupila Smrt s kosou, připravena si holiče odvést na věčnost. Cenila na něho všech dvaatřicet zdravých zubů, ale nepěkně zažloutlých, protože Smrt tvrdila, že už nestojí za to je čistit.

„Momentíček,“ povídá holič, „jen co oholím pana starostu, hned se vám budu věnovat. Zatím se posaďte tady na lavici.“

Smrt se spokojeně posadila, kosu měla řácky nabroušenou a tak jen koukala, z které strany vezme holiči míru. Když odešel poslední zákazník a chlupodravec zametal ordinaci, netrpělivá Smrt chtěla vyskočit, aby na dědkovi vykonala své zhoubné dílo, ale ouvej! Ať dělala co dělala, z lavice se nemohla odlepit! Holič Kovář si vzal klobouk a odešel do hostince, aby všem oznámil, že Smrti už více není na světě. Teda, že je, ale nesmrtí, protože jc v jeho kšeftě přilepená k lavici. Oslava byla velikolepá, ale probuzení k neuvěření.

Čuník, který už měl viset vykuchaný na háku vesele běhal po střeše se sekyrou v hlavě, slepice s useknutou hlavou bezhlavě snášela vejce a pantátój Pepík, který spadl z hrušky hlavou na beton se taky nezabil, jen měl ve škole horší známky. Lidé se dohodli, že rádi budou celý život jíst špenát, květák, šulimajzl či uhlířské špagety pořád dokola, jen když babička, dědeček, žena či dokonce jejich děcko neumře a zůstane s nimi. Takhle by tomu nejspíš bylo na světě dodnes, kdyby se do toho nezapletli ti mstiví neřádi skříteci Estébáčci.

Hostinský tvrdil, že v noci do vesnice přijelo neznámé auto, které pravděpodobně holiče Kováře odvezlo do města. Jiní tvrdili, že holič musí být ve sklepe svého domku, protože odtud k nim už tři dny - hlavně v noci - doléhají strašné výkřiky bolesti, jak skříteci Estébáčci starého chlupodravce mučí, aby jim předal „to kouzlo s lavicí“ a zároveň jim prozradil, jak k němu přišel. Jen ať jim nevypráví pořád dokola historku o Pánu Bohu nebo mu kladivem rozdrť všechny prsty a do smrti už nevezme nůžky do ruky. Zatím jsou prý hodní, jenom mu píchají špendlíky pod nehty. Jenomže chudák holič neřikal nic než pravdu. O pár dní později zmizel z vesnice starosta, který zároveň byl nejbohatším sedlákem ve vsi a pravidelně přispíval penězi na místní školu a hospodskému na muziku. Prý to on předal tajemství s lavicí starému holiči. Jeho žena, babička, syn a dcera byli za to vystěhováni na ulici a byl jim zabaven veškerý majetek. Ve skutečnosti starostu hned při prvním mučení trefil šlak, ale nemohl umřít, protože Smrt byla přilepena v holičství na lavici. Když se to doslechl zmučený holič s rozdrčenými prsty, z posledních sil zašeptal: „Vstaň, Smrti... A vezmi si nás i ty skřítey Estébáky.“ Smrt se přihnala jako vítr a skosila holiče i starostu jediným šmiknutím. Kdežto skříteci Estébáčci odjeli autem z vesnice. Všichni si oddechli.

PROGRAMY "ČESKÉHO ORFEA"

Neděle 1. června 2008 ve 14 hodin:

Pro změnu se přeneseme do světa jazzové hudby s těmi nejlepšími. Nejdříve medailon "Ella Fitzgerald - Something to live for" o nezapomenutelné zpěvačce a poté "The wonderful world of Louis Armstrong", vzpomínka na velikána jazzové hudby. Trvání obou pořadů natočených v roce 1999 - 2 hodiny.

Neděle 6. července 2008 ve 14 hodin:

Kouzelná inscenace baletu „Coppelia“ – pohádkový příběh o tvůrci mechanických loutek s oblíbenou hudbou skladatele Leo Delibes v podání Australského baletu z roku 1999

Neděle 3. srpna 2008 ve 14 hodin:

Začínáme medailonem nejslavnějších houslových virtuosů „The Art of Violin – Part 1“; následuje „The Opera Gala“ – koncert v sydney-ském Opera House k výročí 50-ti let Australské opery z roku 2006. Oblíbené arie zpívají Elizabeth Connell, Ivonne Kenny, Emma Matthews, Rosaria La Spina, John Pringle a další. Trvání asi 2¼ hodiny.

Všechny pořady "Orfea" jsou vybírány s velkou péčí pro jejich vysokou uměleckou úroveň tak, aby daly potěšení a trochu krásy do vašich životů. Těšíme se na shledanou!

Sportovní sobota v sokolovně.

Sokol Sydney pořádá sportovní den a večerní posezení s živou hudbou v sobotu 31/5/2008 od 9.30 ráno.

Hraje se nohejbal a volejbal, muži, ženy, začátečníci i profici.

Točené pivo Bernard. Studená i teplá jídla po celý den a to za sportovní ceny. Zájemci o účast ve sportovních soutěžích jednotlivců i týmů prosím volejte na 9807 4468 nebo mobil 0407 940 570 po 18. hodině.

KINO PONREPO – SOKOLSKÝ NÁRODNÍ DŮM SYDNEY

Představení se obvykle konají každou třetí neděli v měsíci v prvním patře 16 Grattan Crescent, Frenchs Forest v 14.00 hodin.

Neděle 15/6/2008 v 14.00 hodin:

HRDINNÝ KAPITÁN KORKORÁN

Vlasta Burian předvádí lázeňské společnosti roli slavného admirála, další z nezapomenutelných postav ztělesněných tímto králem komiků. Tentokrát se představí v roli kapitána vltavské paroplavby Adama Korkorána. Pod palcem má sice jen známý pražský parník Primátor Dittrich, ale ve svých snech se stává slavným hrdinou dobrodružných pirátských příběhů, svým jmenovcem a vzorem, hrdinným kapitánem Korkoránem. Navíc je snobskou lázeňskou společností považován za proslulého admirála. Režie: Miroslav Cikán. Hrají: Vlasta Burian, Jiřina Štěpničková, Milada Smolíková, Theodor Pištěk st., Jaroslav Marvan, Světlá Svozilová, Čeněk Šlégl, Helena Scharflová, Ladislav Hemmer, Eman Fiala a jiní.

Neděle 20/7/2008 v 14.00 hodin:

PŘEDNOSTA STANICE

Vlasta Burian jako černý pasažér rozvrátí disciplinovaný chod jednoho nádraží. Pan Topka působí dojmem gentlemana trochu chaplinovského typu. Živí se příležitostnou prací, za niž jezdí výhradně jako černý pasažér vlakem. Při jedné jízdě se setká s obávaným generálním inspektorem drah Kokrhelem. Na jedné malé stanici se mu podaří vystoupit a převléknout se do uniformy přednosta stanice. Setkání s inspektorem Kokrhelem se však nevyhne... Režie: Jan Svíták Hrají: Vlasta Burian, Antonín Zaccal, Zita Kabátová, Jaroslav Marvan, Čeněk Šlégl, Růžena Šlemrová, Václav Trégl, Theodor Pištěk st. a jiní.

**MÁTE JIŽ ZAPLACENÝ 2008 VĚSTNÍK \$25?
MÁTE JIŽ ZAPLACENÉ ČLENSKÉ PŘÍSPĚVKY \$25?**

**VEZMĚTE, PROSÍM, NA VĚDOMÍ NOVOU ADRESU PRO
ZASÍLÁNÍ VŠECH PLATEB: SOKOL SYDNEY LTD,
16 GRATTAN CRESCENT, FRENCHS FOREST NSW 2086.**

Synthetic phonics a sound start to reading

Justine Ferrari Education writer "The Australian"

Open books: Teacher Anna Matejka with Year 1 students at Sydney's Peakhurst South public school
Picture: Graham Crouch

Sestra Anna Matějková, členka Sokola Sydney, je dcera australského župního starosty a emeritního starosty Sokola Sydney bratra Jiřího Jelínka.

TEACHER Anna Matejka is perplexed by the fact that the literacy wars persist and that many of the academics who train teachers believe teaching phonics is not the necessary first step in learning to read.

An assistant principal at Peakhurst South public school in Sydney's southwest, Ms Matejka has first-hand experience in teaching reading to children in the early years of school.

For years, the school had taught reading by breaking words into their constituent sounds, an approach called analytic phonics. But two years ago, Ms Matejka introduced a program that taught the 42 sounds comprising the English language and how to blend them to make words, a method known as synthetic phonics.

The results were immediate and dramatic. By June - only five months after they started school - the students were reading at the level of students the year above. Even more remarkably, every student in the class learned to read.

"I taught Year 1 (the second year of school in NSW) for seven years and was constantly frustrated that at the end of Year 1, there were always a handful of children, up to six or seven, who I knew really couldn't read," she said. "I was terribly frustrated because I felt a failure." Her experience prompted her to seek an alternative method for teaching reading when she was handed a kindergarten class in 2005.

The reading recovery teacher, who provides specialised one-on-one assistance to the bottom third of readers in Year 1, found the students taught using synthetic phonics had far less confusion between letters and sounds, and a very strong understanding of single sounds.

Using standardised international reading assessment tool, the Burt Reading Test, which measures the number of words a child can read, the average score among

the struggling readers at Peakhurst South in 2001 was 2.2. In 2005, the average score had risen to 7.4; by 2006, it was 13.3.

"The only change was synthetic phonics," Ms Matejka said.

The program follows guidelines on teaching reading introduced in Britain last year, requiring phonics to be taught first and fast. The names of the letters are eschewed because of the confusion it causes among struggling readers, so only the sounds of the letters are taught. Students learn their first six sounds in the first six days, which are the most commonly used sounds in English: s, a, t, i, p and n. By their second week of school, they can read words such as sat, at, in, pant, tin. With more complex sounds, where two letters form one sound, the class might spend a couple of days to ensure the students have properly learnt it. All sounds are learnt by the middle of term two, whereas under analytic phonics it takes three years to get through all the sound-letter combinations.

"I don't think anyone who has ever really taught this could reject it," Ms Matejka said. One of the kindergarten teachers at the school, who is very experienced and has always taught analytic phonics, was quite sceptical but is converted now." Ms Matejka said opposition to phonics as the first step in teaching reading was an ideological stance. "The trouble with academics is they don't have to teach children how to read," she said. "You have to look at the evidence. There's no evidence to show the analytic approach works for all students. I'm not denying it works for some, but synthetic phonics is something that works for all."

Kvalitné plechové hračky z Českej republiky, výrobca „KOVAP“, vyše 60 druhov, máme autička, nákladáky, traktory ZETOR s príslušenstvom, žeriavy, karavany, autobusy atd. Oficiálny agent pre Austráliu a Nový Zéland.

**Kúpiť hračky - log on www.eurotoysinternational.com alebo zavolajte: Peter na (02)9311 2659, mobil 0403 314 483 alebo Scott na 0402 306 831 (v angličtine).
Email adresa: euro.toys@hotmail.com**

Nedaleko polských hranic, v bývalé východní zóně Německa, leží malebné město Cottbus - vlastně Chotěbuz. Je to totiž sídelní město Dolno-lužických Srbů nebo jak jsou oficiálně nazýváni - Niederlausitzer Sorben.

Někdy v 7.-8. století našeho letopočtu se octly při stěhování národů mezi řekami Odrou a Labem slovanské kmeny, přicházející ze své původní země mezi řekami Vislou a Dněprem - tedy severovýchodně od Karpat. Nejdále na západ se dostal kmen Polabanů, ke kterému se Lužičtí Srbové počítají.

Okolo roku 850 se dokládá na západě tohoto území kmen Lužičanů a východně od nich kmen Milčanů (dnešní Horní Lužice). Mezi jinými slovanskými kmeny, jako byli Nisané, Glomacové či Dalemnicí, byli Sorbové nejsilněji zastoupeni a doloženi jsou kníže Derwan v roce 613 a král Miliduch v roce 806.

Centrum Lužiců byl velký hrad s názvem Liubusua, ležící na západě území. Dalšími opevněními byly Luckau a Tornow. Sorbové byli velmi šikovní, a tak rozkvétala nejen řemesla, ale i obchod.

Politicky viděno se utvořily na začátku rodiny, kterým předsedala rada starších. Později se vytvořila tzv. vojenská demokracie, to znamená, že byla volená rada rodinné aristokracie a váleční vůdci. Na špičce stál zvolený kníže a tento titul se později dědil. Vesnice byly zařazeny to tzv. žup. Arabský kupec Ibrahim ibn Jakub píše o nezvyklých platebních prostředcích Slovanů. Již koncem 6. století se platilo tkaninou. V srbštině znamená Leinwand - plat. Od toho se vyvinul ve všech slovan-

ských zemích pojem platit a platidlo.

Konec většiny slovanských kmenů nastal po roce 912, kdy král Jindřich I. systematicky vytlačoval slovanské kmeny za Labe. Totéž činil i jeho syn Otto I. Jako sedmnáctiletý se zúčastnil válečného tažení proti těmto kmenům a jedna mladá slovanská zajatkyň šlechtického původu mu porodila syna, kterému se dostalo jméno Wilhelm. Tento je známý jako pozdější arcibiskup z Mohuče.

Později dosadil Otto I. do funkce správce země markraběte Gera, který vynikal vůči slovanským kmenům surovostí a brutalitou. Tak třeba pozval na hostinu 30 nej přednějších slovanských knížat a dal je po hostině zavraždit. Povstání Slovanů, které následovalo, bylo jím násilně potlačeno, ale za cenu smrti jeho syna Siegfrieda. Tato rána, ze které se již nevzpamatoval, jej dovedla až do Říma k papeži. Dva roky nato Gero zemřel.

V roce 983 vyzval Lutický svaz - to byly sjednocené slovanské kmeny - k povstání proti Němcům. Haveland byl dobyt 29. června a tři dny nato Brandenburg.

Na tomto povstání se ale Lužičané nepodíleli - byli již v roce 990 podrobeni. Východně od Lužice se vytvořil nový silný slovanský stát - dnešní Polsko, jehož knížetem se stal Boleslav Chrabrý.

Na dlouhá léta se stalo lužicko-slovanské území německým a až někdy ve 40. letech 19. století se začalo slovanské uvědomění probouzet. Dnešní potomci Sorbů jsou hrdí na svou slovanskou minulost a snaží se, aby nebyli zapomenuti. V městě Cottbus/Chotěbuz se vyskytují dvojjazyčné názvy, každoročně se pořádají lidové slavnosti, jsou zde dvě srbská muzea a centrum, kde se vyučuje srbština, vycházejí srbské noviny - Nowy Glasnik - pořádají se přednášky, filmy a při každé příležitosti je zde vidět plno nádherných krojů. V jedinečně krásné oblasti jižně od Berlína - Spreewald - naleznete nejen sjízdné vodní kanály a nádhernou přírodu, ale můžete obdivovat šikovnost obyvatel, třeba při zdobení velikonočních kraslic.

-drob-

1. (Na straně 5 tohoto čísla Věstníku) Tento hrad stojí na základech slovanského hradu z 8. století nad řekou Sprévou. 2. Dvojjazyčné nápisy jsou samozřejmé. 3. Kroje Lužických Srbů se nosí při každé příležitosti. Toto je kroj svatební. 4. Dudy jsou doma i u Lužických Srbů. Foto: Vladimír Stejskal

"Vítězný únor" 1948 dodnes vrhá dlouhý stín, tvrdí historici

Milena Štráfeldová www.radio.cz 26-2-2008

Klement Gottwald při projevu na Staroměstském náměstí v únoru 1948, foto: ČTK

republice, na závodech i ve školách. V krátkém poválečném období získali komunisté ve volbách nadpoloviční většinu hlasů. Dnes se nechápavě ptáme, jak to bylo vůbec možné.

"Přežívá názor, že zrod komunismu byl něco jako přírodní pohroma, která se stala, kterou nikdo nezavinil, a jestli ji někdo zavinil, pak to byl Stalin a imperialistické ambice Sovětského svazu za aktivní pomoci našich tehdejších komunistů. Pro izolovaného jednotlivce a zejména pro vnějšího povrchního pozorovatele to možná tak vypadat může. Národ jako celek z toho ale tak snadno vyjít nemůže," uvedl prezident Václav Klaus na pondělním slavnostním shromáždění k 60. výročí února na Hradě.

"Přesně před šedesáti lety vyvrcholil v tehdejší Československu protidemokratický převrat, který znamenal konec válkou a poválečným obdobím sice oslabené, ale přesto demokracie. Na následujících 41 let nás tento převrat uvrhl do nesvobody, železnou oponou nás oddělil od svobodného vyspělého světa, způsobil ničím neobhájitelný zmar životů či životních osudů obrovského množství lidí a znemožnil nám svobodně žít, jednat i myslet."

Václav Klaus a Naděžda Kavalířová, foto: ČTK

"Neumím pochopit, že v této zemi, která byla tolik sužovaná nacismem, mohlo tolik lidí dát hlas komunistům, jako by jejich hlásání o spáse světa byla pravda. Vždyť je to všechno krutá lež," dodala k tomu předsedkyně Konfederace politic-kých vězňů Naděžda Kavalířová.

Právě na otázku, jak k únoru vůbec mohlo dojít a jaké byly jeho následky, se v těchto dnech pokoušejí odpovědět historici, politologové, ale i přímí účastníci a pamětníci na řadě akcí. V Lichtenštejnském paláci v Praze v pondělí začala mezinárodní vědecká konference věnována nástupu komunistické totality. Podle premiéra Mirka Topolánka, který ji zahájil, je jejím hlavním úkolem:

"Popsat, pojmenovat, nalézt když ne objektivní, tak alespoň na základě faktů i subjektivní hodnocení té doby a jejich následků. A zabránit opakování. Předložit mladé generaci, která tu dobu nezažila a která ji nemá zaytou pod kůží, taková fakta, která minimálně zabrání opakování nebo je alespoň budou hodnotově orientovat, aby se bránili proti totalitě."

toovat, aby se bránili proti totalitě."

Právě na této konferenci historici diskutují o tom, kde vlastně byl "začátek" února 1948. Jiří Pernes z Ústavu soudobých dějin AV ČR říká: *"To období tzv. třetí republiky, které bývá charakterizované jako období lidové demokracie, už v sobě mělo vlastně zárodky té nadcházející totality, protože ta demokracie byla svým způsobem omezená. V českých zemích existovaly jenom čtyři politické strany, shodou okolností tři z nich se hlásily k socialismu a jen lidová strana byla stranou nesocialistickou. To samozřejmě celou řadu lidí ze společnosti postavilo mimo politický život."*

Profesor Mojmir Povolný ze Spojených států, který byl přímým účastníkem únorového převratu a v roce 1948 odešel do exilu, vidí příčiny poválečného vývoje a komunistického převratu v Československu ještě hlouběji: *"Já vidím ten klíč v Mnichově. Já se domnívám, že pravděpodobně dosud není vědomí toho, do jaké míry té mladé republice a mladému politickému československému národu Mnichov podtrhl nohy."*

Demonstrace proti vládě, za socialismus a k 60. výročí únorových událostí v roce 1948 pořádaná KSČM, foto: ČTK

Manifestace účastníků třetího odboje, foto: ČTK

spoustu lidí, proto festival bude pořádán každoročně, i když my tady už nebudeme. Protože se ho ujímají mladí lidé a mezi mládeží to má stále větší a větší ohlas. Děti nebo studenti se vyjadřují, co to pro ně znamená totalita. Takže festival bude pokračovat.

Pět šest let protektorátu se hluboce zaznamenalo nechci říct do povahy národa, ale do toho, jak se lidé byli ochotni postavit proti vlnám, které mohou národ zasáhnout."

Další akcí, která v těchto dnech připomíná únorové události i jejich následky, je pražský festival Mene Tekel. Jeho patronkou se stala předsedkyně Konfederace politických vězňů Naděžda Kavalířová:

"Vidíme, že důkazy nepřesvědčí"

dokud v této zemi lidé nepřiznají - ti, kteří se provinili na vlastním národě - ano, udělali jsme chybu a chce-me ji napravit."

Ani 60. výročí tzv. Vítězného února se ovšem nestalo příležitostí, aby se komunisté za následující čtyřicetiletý vývoj i za ten "dlouhý stín", který komunistický puč dodnes vrhá, omluvili. Podle průzkumů veřejného mínění se voličské preference KSČM pohybuji kolem deseti procent.

Pozdravuj Malého prince aneb zamyšlení nad třetím odbojem

Josef Mlejnek jr., Babylon 7/XVII, 31. 3. 2008

Nedávné udělení premiérské medaile **bratřům Mašínům** a **Milanu Paumerovi** opět rozpoutalo kolotoč, jehož jsme byli svědky již mnohokrát v minulosti, a který už začíná nudit svou ubíjející kolovrátkovitostí: Mašínové byli teroristé a vrazi, protože použili násilí, protože zabili nebohé „pěšáky“, aniž by dosáhli čehokoliv významného. Ale kdyby, jak se vyjádřil Milan Paumer, po pěšácích komunistického režimu házeli světkovými knedlíky, ocitli by se asi v jáchymovských dolech, a pokud by se dožili dnešních dní, dožívali by někde na okraji společnosti s mizerným důchodem a zbytkovým trestem, neboť i dnešní soudy by ono házení těstovou municí považovaly za útok na veřejného činitele odporující tehdy platným zákonům. Nikdo z dnešních „humanistů“ by si na ně ani nevzpomněl - navzdory skutečnosti, že by se postavili zlu v podstatě nenásilnými prostředky a trpěli za to celý život.

Jistě, absurdita případné „knedlíkové války“ proti komunismu ještě zdaleka neospravedlňuje použití násilí, nicméně přístup české společnosti ke skupině bratrů Mašínů je po celou dobu od roku 1989 dosti pokrytecký a svědčí též o míře zdejší nevdělanosti. Po válce totiž obvykle nový režim přijme zákon, jímž činy odbojářů, které by normálně znamenaly porušení civilizovaného právního řádu (například střelba na příslušníky policie, vyhazování mostů do povětří, zneškodnění občanů, kteří hodlali o činnosti nelegálních skupin informovat úřady), omilostní, ba vyzdvihne je jako hrdinské skutky bojovníků za svobodu.

Nejinak tomu bylo v případě Československa po druhé světové válce, kdy Národní shromáždění přijalo zákon č. 115/1946 Sb., právní normu podobnou těm, jež byly po válce přijaty například ve Francii či v Itálii, zároveň však velmi problematickou kvůli její aplikaci na zločiny spáchané ex post, po skončení války, které provázely odsun českých Němců. Paragraf 1 zmíněného zákona zněl: „Jednání, k němuž došlo v době od 30. září 1938 do 28. října 1945 a jehož účelem bylo přispěti k boji o znovunabytí svobody Čechů a Slováků nebo které směřovalo ke spravedlivé odplatě za činy okupantů nebo jejich pomahačů, není bezprávné ani tehdy, bylo-li by jinak podle platných předpisů trestné.“ Další dva paragrafy už pouze upřesňovaly detaily.

Co se tím myslí, lze demonstrovat třeba na atentátu na Heydricha – pokud by jeho vykonavatelé přežili válku, mohli by se dostat do křížku se zákonem a být potrestáni jako teroristé a vrazi **i po ní**, neboť jejich střelba a vrhání granátů na říšského protektora, tedy na nejvyššího představitele tehdy legální státní moci, byly podle tehdy platných zákonů přece trestné.

A co takový protektorátní předseda vlády generál Eliáš? Ten se přeci pokusil otrávit kolaborantské novináře. V pražském lahůdkářství u Lipperta prý osobně koupil chlebičky, do nichž pak jeho známý lékař vstříkl bakterie tyfu, tuberkulózy a klobásového jedu botulotoxinu. Taktó upravenou krmí pak pohostil „výkvět“ protektorátní žurnalistiky na Úřadu vlády. V jednom případě dosáhl úspěchu, dvěma dalším prodejným pisálkům prý alespoň bylo pořádně špatně. Po Eliášově zatčení měli nacisté snahu obvinít ho i z tohoto činu, ale otravu novinářů mu přišit nedokázali. Tento případ vyhlíží na první pohled jak z šestákové detektivky, nicméně jen na první pohled. Předseda vlády Eliáš hodlal tyto metody dále rozvíjet a jím iniciovaný pokus otrávit K. H. Franka smrtelnou koňskou nemocí vozhrivkou prý selhal jen kvůli tomu, že nacistická hyena vycítila nebezpečí a na poslední chvíli vyměnila svého trenéra v jízdě na koni. Takhle to odskákal jen chudák novinář-kolaborant Karel Lažnovský, který přece zbraň nenosil, u armády nesloužil a patrně šlo o starostlivého otce rodiny. A kolik takových „Lažnovských“ pak dštilo síru a demagogii na stránkách Rudého práva a komunistického tisku, kolik jich promlouvalo do éteru a vystavovalo svou tvář z televizní obrazovky? Mnozí z nich dodnes působí v polistopadových médiích, v roli tiskových mluvčí, často na lukrativních manažerských postech. To by bylo křiku, kdyby jim dnes někdo dal alespoň pořádně přes hubu...

Ale zpět k Eliášovi. Ten by se po válce ocitl vskutku v nezáviděníhodné pozici. Komunisté ho přece označili za kolaboranta, byť pod maskou předsedy kolaborantské vlády řídil odboj. Kdyby však přežil a po válce musel prokázat svou odbojovou činnost, aby smyl nařčení z kolaborace, mohly by mu úřady zase přišit travičství, kterým by on mohl (musel) prokazovat svojí nevinu. Travičství by mu ale, kdyby jej prokázal, nepřišly, a to díky znění zákona 115/1946. Cílem Eliášova jednání přece „bylo přispěti k boji o znovunabytí svobody Čechů a Slováků“ a „směřovalo ke spravedlivé odplatě za činy okupantů nebo jejich pomahačů“.

Jenže slova o „spravedlivé odplatě“ spolu s protažením časové lhůty až do 28. října 1945 představují zároveň stinnou stránku zákona 115/1946. Ten tak totiž omilostnil a odbojáře udělal i z příslušníků Revolučních gard (RG, jimž se po válce říkalo též Rabovací gardy), kteří se podíleli na zverstvech tzv. divokého odsunu sudetských Němců. Znásilňování a zabíjení žen, vraždění starců a dětí tak bylo zahrnuto do odbojové činnosti.

O tom, k jakým hrůzným absurditám aplikace zákona vedla, výmluvně vypovídá popis na české wikipedii, vycházející z knihy historika Tomáše Staňka *Poválečné „excesy“ v českých zemích v roce 1945 a jejich vyšetřování*: „Státní zastupitelství v Novém Jičíně například vydalo oficiální stanovisko ve věci trestnosti jednání Vladimíra Boudy (velitel internačního tábora v Hranicích na Moravě) a Františka Bögla (správce tamtéž), ve kterém připustilo možnost, že *soulože s Němkami, byť vynucené, jsou jakousi formou spravedlivé odplaty podle par. 1 zákona č. 115/1946 Sb.* Oba muži, kteří nejenže sami okrádali, znásilňovali a mučili internované Němky, ale dokonce je půjčovali jako sexuální hračky rudoarmějcům, partyzánům a československým vojákům, tak zcela unikli trestu, protože znásilněními se soud nezabýval a od obvinění z krádeže je osvobodil rovněž na základě zákona 115/1946 Sb., přičemž rozsudek odůvodnil tak, že obžalovaní *přisvojování cizích věcí chápali jako oprávněnou náhradu za vlastní utrpěné škody, přičemž měli v úmyslu tyto hodnoty vrátit*. Bez výsledku skončilo i vyšetřování záhadných úmrtí a vražd v jejich tábore, z nichž některé měli dotyční spáchat osobně.“

Většina těchto zločinů nikdy nebude na tomto světě vyšetřena, natož potrestána. A právě v tomto kontextu se jeví neustálé rozebírání přepadení vozu převážejícího peníze či četnické stanice skupinou bratrů Mašínů jako dosti pokrytecké. Údajní teroristé Mašínové se neustále rozpitvávají, o „odbojářích“ typu Boudy a Bögla se zarytě mlčí. Dávno měl být totiž přijat zákon, který by definoval třetí odboj a případné „trestné činy“ spáchané v jeho rámci omilostnil podobně jako zákon 115/1946, samozřejmě bez toho, aby kryl činy hanebné, skutečné zločiny a vraždy.

Zákon o třetím odboji přijal těsně před Velikonoce Senát. Přijme-li ho i Poslanecká sněmovna, měl by mít každý uznáný účastník odboje proti komunistickému režimu statut válečného veterána. A byť zákon definuje protikomunistický odboj jako „aktivní účast na akcích směřovaných proti komunistickému režimu“ projevenou nebo projevovanou v době nesvobody též „organizovaně nebo individuálně ozbrojeným nebo jiným srovnatelným bojem s cílem odstranit, výrazně oslabit či narušit anebo jinak vážně poškodit komunistickou totalitní moc v Československu a obnovit svo-

bodu a demokracií“, ještě to neznamená automatické uznání skupiny bratrů Mašinů za odbojáře. Neboť, podle odstavce 7 paragrafu 3 zákona: „Za účastníka protikomunistického odboje a účastníka odporu proti komunismu se nepovažuje občan, jehož účast ... byla vedena zavrženíhodnou pohnutkou, anebo který se při této činnosti dopustil zavrženíhodného jednání směřujícího k popření hodnot svobody a demokracie či zvláště zavrženíhodného jednání směřujícího k popření individuálních základních lidských práv a **tomuto jednání se v rámci akcí směřovaných proti komunistickému režimu v Československu bylo možné vyhnout** [zvýrazněno autorem].“

Čeká nás tedy patrně poslední velká diskuse o Mašíněch a jejich kauze. Zabití člověka jistě není správné a lze ho jen velmi obtížně obhajovat. Nicméně to platí jak pro případ proříznutí hrdla příslušníku SNB odbojovou skupinou, tak pro těla roztrhaná granáty či rozkuchaná bajonety, ležící v zákopech po bitvě v rámci „regulérní“, tj. několika domácimi i mezinárodními paragrafy „přikryté“ války. „Kdybych věděl, že je to jeden z mých nejoblíbenějších autorů, nikdy bych to neudělal.“ prohlásil nedávno osmaosmdesátiletý Horst Rippert, pilot, jenž prý 31. července 1944 nedaleko Toulonu „sundal“ Antoinea de Saint-Exupéryho. Plácá minimálně v jednom ohledu. Kdo ví, nechlubí-li se cizím peřím, ale hlavně – válka je válka, povinnost je povinnost, rozkaz je rozkaz. Prásk bum prásk, a pozdravuj Malého prince. Ale existoval by z morálního hlediska nějaký podstatný rozdíl, kdyby Saint-Exupéry sestřelil Ripperta, svého oddaného čtenáře? Rippert není vrahem, a nebyl by jím ani Saint-Exupéry, ale to jen proto, že válka je – na rozdíl třeba od pěstování marihuany - legální. To je třeba mít na paměti, až zas přijde na přetřes posuzování činnosti skupiny bratrů Mašinů.

Jules Verne (8. 2. 1828 - 24. 3. 1905) Připravil Tomáš Sodomka

Škrob - Školní kroužkový občasník únor 2008

Jules Verne
Photo Felix Nadar

Jules Verne byl francouzský spisovatel a dramatik. Jeden z nepřekladanějších francouzsky píšících autorů vůbec přichází na svět 8. února roku 1828 v Nantes jako syn advokáta. V mládí Verne studuje práva v Nantes a poté v Paříži, po studiích pak pracuje na burze. Literární ambice má Jules Verne již od mládí, do světa literatury ho jako tajemníka pařížského Théâtre lyrique uvádí sám A. Dumas st. Na počátku své umělecké kariéry se Jules Verne pokouší o tvorbu dramatickou, nemá ale se svými dramaty úspěch. Na dráhu romanopisce ho pak přivede velký ohlas jeho cestopisných románů "Pět neděl v balóne", vydávaných v ediční řadě "Podivuhodné cesty". Záhy se pak Jules Verne stává světoznámým spisovatelem pro mládež (i když sám si přeje napsat "román o vědě" pro dospělé). Svými poutavým stylem psanými dobrodružnými romány, v nichž jsou zobrazeny nejrůznější, ve Verneově době (zatím) neexistující, technické vynálezy, se stává zakladatelem nového literárního žánru, tzv. sci-fi, tj. vědecko-fantastické literatury. Zároveň jimi neskrývaně sleduje

výchovné cíle. Jules Verne věří, že rozvoj moderní techniky povede zároveň k rozvoji lidské společnosti, že přispěje k sociálnímu a morálnímu pokroku lidstva.

V tomto smyslu vznikají jedny z neznámějších Verneových děl - "Cesta do středu Země", "Cesta ze Země na Měsíc", "Dvacet tisíc mil pod mořem", "Tajemný zámek v Karpatech", "Vynález zkázy" atd.

Vernea přitahuje i svět mladých lidí, v nichž vidí nositele pokroku a změny - tento svět se pak odráží v jeho dobrodružných cestopisech "Děti kapitána Granta", "Patnáctiletý kapitán" či "Dva roky prázdnin".

V roce 1870 pak Jules Verne zachycuje ve svém románu "Ocelové město" změnu francouzského vlasteneckého citění, obrátivšího se proti Němcům. Jules Verne je autorem mnoha dalších románů, ať již cestopisných či těch, které spadají do kategorie románů vědecko-fantastických. Jeho tvorba patří mezi základní kameny světo-

vé literatury pro mládež. Jen málokdo se v dětství s jeho tvorbou nesetkal. Jeho knihy, tvořené především pro chlapce, znamenají podobný zážitek jako knihy dalšího velikána dětské dobrodružné literatury, německého spisovatele K. Maye. Jules Verne umírá 24. března roku 1905 v Amiens, kde od roku 1879 žil a tvořil.

Sheriff Joe Arpaio

was interviewed on Sydney radio 2GB by well known talkback show host Alan Jones in April 2008. To those of you not familiar with Joe Arpaio, he is the Maricopa, Arizona county sheriff that keeps being elected repeatedly. This is one of the reasons why:

Sheriff Joe Arpaio (in Arizona) is who created the "tent city jail": He has jail meals down to 40 cents a serving and charges the inmates for them. He stopped smoking and porno magazines in the jails. In addition, took away their weights. Cut off all but "G" movies. He started chain gangs so the inmates could do free work on county and city projects. Then he started chain gangs for women so he would not be sued for discrimination. He took away cable TV until he found out there was a federal court order that required cable TV for jails. Therefore, he hooked up the cable TV again only let in the Disney channel and the weather channel. When asked why the weather channel he replied, so they will know how hot it is going to be while they are working on my chain gangs.

He cut off coffee since it has zero nutritional value. When the inmates complained, he told them, "This isn't the Ritz/Carlton. If you don't like it, don't come back." He bought Newt Gingrich' lecture series on videotape that he pipes into the jails. When asked by a reporter if he had any lecture series by a Democrat, he

replied that a democratic lecture series might explain why many of the inmates were in his jails in the first place.

More on the Arizona Sheriff: With temperatures being even hotter than usual in Phoenix (116 degrees F - 47°C - just set a new record), the Associated Press reports: About 2,000 inmates living in a barbed-wire-surrounded tent encampment at the Maricopa County Jail have been given permission to strip down to their government-issued pink boxer shorts. On Wednesday, hundreds of men wearing boxers were either curled up on their bunk beds or chatted in the tents, which reached 138 degrees F - 59°C - inside the week before. Many were also swathed in wet, pink towels as sweat collected on their chests and dripped down to their pink socks.

"It feels like we are in a furnace," said James Zanzot, an inmate who has lived in the tents for 1 year. "It's inhumane."

Joe Arpaio, the tough-guy sheriff who created the tent city and long ago started making his prisoners wear pink, and eat bologna sandwiches, is not one bit sympathetic. He said on Wednesday that he told all of the inmates: "Its 120 degrees (F - 49°C) in Iraq and our soldiers are living in tents too, and they have to wear full battle gear, but they didn't commit any crimes, so shut your damned mouths!"

Way to go, Sheriff! Maybe if all prisons were like this one there would be a lot less crime and/or repeat offenders. Criminals should be punished for their crimes - not live in luxury until it's time for their parole, only to go out and commit another crime so they can get back in to live on taxpayers money and enjoy things taxpayers cannot afford to have for themselves.

Sheriff Joe was re-elected Sheriff in Maricopa County, Arizona.

Z KLENOTŮ BOLŠEVICKÉ POEZIE – IVAN SKÁLA

Ivan Skála, původním jménem **Karel Hell**, (6. října 1922, Brandýs nad Labem – 6. února 1997, Praha), byl český básník, překladatel a politik.

Maturoval v roce 1941 a poté byl totálně nasazen v Německu. Po Druhé světové válce (od roku 1946) se stal redaktorem *Rudého práva* a brzo nato i funkcionářem Svazu české mládeže. V tomtéž roce začal studovat na Vysoké škole politické a sociální v Praze.

V roce 1962 se stal členem ÚV KSČ, kterým byl až do roku 1971, poté byl poslancem Národního shromáždění. V letech 1957 – 1968 byl ředitelem nakladatelství Mladá Fronta. V letech 1968 – 1969 byl poslancem České národní rady

Jako politik i jako básník se zcela ztotožnil z husákovskou linií, kterou aktivně podporoval. V době normalizace byl organizátorem normalizačního procesu v české literatuře. Od roku 1970 byl ředitelem nakladatelství Československý spisovatel, roku 1982 se stal předsedou Svazu československých spisovatelů, kterým byl až do listopadu 1989.

BÁSEŇ ZÍTRKŮ Z IX. sjezdu KSČ

Nevydumáš si báseň tu
nad stolem psacím.
V zdvižených čel a pěsti
opojném blankytu,
v tisíci kovových strof
se vrací.

Ne rytmy a rýmy – soutěží,
úderkami a jednotnými družstvy
pod strmým nebem této haly zní
Gottwaldovými ústy.

Ještě tu v hale
doznívá její kov
a ozvěn stero
a již v činy tisíců se vlévá
Gottwaldské desatero.

Jako se tisknou k sobě kořata,
jak vzteklí vlci v pasti bez úniku,
ve škvírách měst chvěje se proklatá
tlupa kapitalistických kořistníků.

S tribuny soudruh Uchytil
s hrdostí člověka nového věku
do rukou sjezdu skládá slib:
Za dva a půl roku splním pětiletku!

A Vacková z Tepny: Slyšte mne,
já, soudruzi, k tomuto datu
zvýším svou normu nejméně
o čtyřadvacet automatů.

Tu jako když
orkán zaduje:
Dobyto
Šanhaje!

A do té bouře
dlaní, srdcí, slov,
úsměvně vchází
soudruh Malenkov.

A délkou sálu
zvedne se v ráz:

Ať
žije
Sovětský
svaz!

Ne, není zítřku,
kromě našeho,
a správné cesty,
krom jedině.

V kontinent zítřku socialistického
převedeme
vydírané a bědné.

Rus, Číňan, Španěl
a dělník náš v své pěsti
kují zbraně
štěstí.

A všichni,
jak je tu vidíš,
jediným rodným mluví jazykem.
Světovým jazykem dělnické třídy.

Tak jako z kotle
vyvě ve mžiku
síla, jež pohybuje lodí,
zde z vůle dělníků a rolníků
se perspektiva zítřků rodí.

K socialismu břehům hnáti loď!

Za život!
Za mír!
Za sen milovaný!

Tot
generální
linie
strany!

**MÁTE JIŽ ZAPLACENÉ ČLENSKÉ PŘÍSPĚVKY \$25?
MÁTE JIŽ ZAPLACENÝ 2008 VĚSTNÍK \$25?**

V těžkých dobách bojů o Slovensko (Pokračování 8)

Pro Věstník upravil podle textu českého historika Pavla Kuthana Bořek Šindler

Teprve několik měsíců po svolání samostatnosti Československa opustili Maďaři území Slovenska. Neučinili tak dobrovolně. Vždycky pokládali Horní Uhry – jak Slovensko nazývali – za součást Maďarska a bylo tedy zapotřebí vojenského zásahu. Obsazování slovenského území prováděli zprvu především dobrovolníci z Čech a z Moravy včetně početných sokolských oddílů. Tyto jednotky byly v prosinci 1918 posíleny italskými legionáři, kteří tehdy právě dorazili z Itálie domů a byli okamžitě povoláni k službě na Slovensku. Teprve počátkem roku 1919 byly Maďaři vytlačeni z Bratislavy. K dobrovolníkům z Čech a Moravy, sokolům a italským legionářům se postupně přidávali i Slováci sami. Nicméně Maďaři nepřestávali podněcovat místní obyvatelstvo proti československé administrativě ve snaze získat po tisíciletém zdecimování jimi ujařmované Slováky na svoji stranu a Slovensko si nadále podržet. Na východním Slovensku – zejména v pomaďarštěných Košicích - se jim podařilo vyvolat stávkou úředníků a dělníků, která však byla nakonec potlačena za vojenské pomoci a po přivolání posil z Čech a Moravy. Stávka byla vyvolána i v Bratislavě. V březnu 1919 pak došlo v Maďarsku ke komunistickému puči podle sovětského vzoru za vedení Bély Khuna a maďarské vojenské jednotky v květnu 1919 opět napadly Slovensko.

Nejsmutněji asi dopadla stávka maďarských dělníků a úředníků, která 12. února 1919 vypukla v Bratislavě, za nejprve tichých sympatií velitele města a zároveň i velitele 33. legionářského střeleckého pluku, italského plukovníka R. Barreca. Předcházely jí již od rána nepokoje v ulicích města. Rozhazovány byly na ulicích i letáky s protičeským textem a s výzvou k všeobecné stávce a znovupřipojení slovenského území k Maďarsku. Italský plukovník Barreca se již delší dobu stýkal s bratislavskou maďarskou inteligencí, jež ho silně ovlivňovala. Mluvil se i o jeho poměrech s maďarskými šlechticemi. Stále výrazněji se tak ve vnějším projevu ukazovalo jeho spíše promaďarské smýšlení. Jeden z přímých účastníků popisuje tehdejší události v Bratislavě takto:

„...Kolem druhé hodiny odpolední začalo se náměstí plnit tak, že asi za hodinu byla všude již hlava na hlavě. Zákrátko se nějaký kluk vyšplhal na strom před poštovním úřadem a rozvinul tam velkomadžarský prapor, asi na znamení, že schůze byla zahájena, neboť hned nato bylo svoláváno bouřlivé „Eljén Magyarország!“ a potom se zjevil nad davem nějaký řečník, který po krátké, ovšemže proti všemu slovanskému zahrocené řeči opět zmizel v davu, sklídiv novou bouři „eljenu“ a ze všech stran voláno hned „El a cseh kutyákkal!“ (Pryč s těmi českými psy!). Vřava rostla, svolávání „eljenu“ nebralo konce, nadávky a strašlivý ryk této masy nevěstil nic dobrého... Skupina našich českých námořníků přihlížela tomuto divadlu od jižní strany tábora a od farního kostela stáli jednotlivě až po zuby ozbrojeni naši zelenokabátníci 33. pluku italských legionářů.

Znenadání vyjždělo směrem od zemského vojenského velitelství vojenské auto, které vjelo bez obav do masy tohoto lidu, který se za ním zavřel jako mořská hladina nad vrakem lodním a hned nastalo nové volání „Eljen Barreca!“, které zase nebralo konce. Nad davem vztyčila se postava v uniformě italského důstojníka a bouřlivé volání „Eljén Barreca“ a „Eviua Italia“, mísilo se již s opětovnými výstřely ze severní strany náměstí; několik námořníků, kteří stáli v bezprostřední blízkosti za tímto táborem, prchalo k nám volajíc: „Bratři, do našich hochů se střelí!“ Kdo v tomto okamžiku dal rozkaz k palbě, nevím, vše šlo na vlastní pěst, hnali jsme se jako šílení a v uších nám jen hučelo „Zrada!“.

O dosahu tohoto slova jsme neměli ani tušení. Tisícové zástupy Maďarů před námi, z oken takřka všech domů se pátilo do našich řad, silné maďarské vojsko bylo přichystané v nynější Petržalce k vpádu přes most do města, a my jsme tu stáli bez jednotného velení. Naši krajně již povážlivou situaci zachránila silná četa našich „mariňáků“, kteří nám běželi od námořnických kasáren na pomoc. První byli ověšení věncem ručních granátů a v rukou nesli též asi po čtyřech podobných bombonech, druzí – Bůh ví, kde to v té chvíli vzali – ale každý mariňák táhl za sebou svůj vlastní kulomet.

Řetěz těchto hochů posadil se klidně přes celou šířku ulice, a skoro současně zahrkali s tím Božím dárkem. Pár tr-rr šlo přes hlavy. Vidouce, že útočníci nemíní se jen tak hladce zastavit, dali i několik tr-rr, jak se říká od podlahy, pod nohy. Účinek těchto posledních salv byl strašný. Masa, která se hnala na naši pozici rázem zakolísala, hromada jich hned se válela po náměstí, ostatní se rozprchli jako vrabci. Viděl jsem na

vlastní oči, jak celá řada těchto fanatiků naskákala do přízemních oken sklepních, jako kdyby z můstku skákali do vody, jiní zase v největší rychlosti vytrhli mříže z pouličních kanálů a skákali do nich jako posedlí tak, že později, když jsme čistili náměstí, bylo jich v některém kanále tolik, že nemohl nikdo ani ven, a my jsme jim museli ještě i pomáhat. Stromy byly obsazeny na všech větvích, jako kdyby na nich seděly vrány.

Na severním konci podobným způsobem postupovali naši zelenokabátníci. Pažby pušek a bodla dělala svou povinnost a středem náměstí řádl jak čertem posedlý obrněný automobil. Tato nestvůra připadala mi, jako panští drábové za starých časů. Rozdával rány předkem i zadkem, vjel do všeho a přejel vše, co se mu závčas nevyhnulo. Barrecovo auto stálo bezradně obsazeno a obklíčeno zelenokabátníky, z nichž jeden dal i tomuto zrádci svoje veto, avšak bohužel předčasně, neboť nežli mu mohla přispěchat na pomoc posila jeho legionářských bratří, dav ho přímo ubodal, takže svoji odvalu zaplatil vlastní krví.

Když tu byl zjednán jakýs takýs pořádek, obrátila se naše pozornost k mariňáckým kasárnám, kde se střílelo o překot. Předmostí bylo obsazeno smíšeným vojskem všech útvarů, které toho času v Bratislavě dlelo. Pluk Svobody udržoval v uctivé vzdálenosti Maďary, kteří byli za Dunajem, a několik dělových ran z hradu zahrnalo i náhle u předmostí se objevivší maďarský pancéřový vlak. Lze snad jediné tomu co děkovat, že most byl až do polovice z naší strany podminován, takže se maďarská armáda neodvážila překročit neutrální pásmo, ačkoliv se o to pokusila, ale byla mostní stráž odražena s krvavými ztrátami.

I kdyby snad vyhození mostu bylo selhalo, nedostali by se Maďaři na naši stranu, neboť pro ten případ byla mariňácká kasárna obsazena kulometry ve všech oknech. Na střeše těchto kasáren byl jeden kulomet na druhém, mimoto podobně to vypadalo i ve vládní budově u samého Dunaje...“ (dle vzpomínky námořníka R. Baláka - „Piráti svobody“, J. Marek)

Došlo k bojům i na jiných místech Bratislavy. Malé skupiny legionářů a námořníků, či jednotlivci, byli napadáni ze zálohy rozvášněným davem. Nakonec se podařilo nepokoje potlačit. Tehdy se Bratislava ještě jmenovala oficiálně krátce Wilsonovo město (původně v rámci Uher předtím Pressburg). Od 16.února 1919 oficiálně město dostalo název Bratislava.

17.února se konal veřejný pohřeb maďarských obětí tohoto incidentu, jenž se pokoušely promaďarské kruhy zneužít opět k propuknutí dalších nepokojů ve městě. Jelikož však velení legionářského 33. střeleckého pluku toto předpokládalo, učinilo včas potřebná opatření, čímž bylo nepokojům zabráněno. Situace se postupně uklidnila a město přešlo opět na mírový způsob života. 24.února 1919 byla dokonce ve městě s pomocí námořníků založena i tělocvičná jednota Sokola. Italský plukovník R. Barreca byl později - 3.března - k velké radosti legionářů 33.střeleckého pluku, kteří jej obviňovali ze zrady, zbaven velení nad plukem. Odešel od pluku se svými zavazadly přes most do Petržalky na maďarskou stranu...

Na mnoha místech Slovenska se též naopak konaly i masové pročeskoslovenské slavnosti, především pořádané slovenskou pročeskoslovenskou inteligencí. Slovenští občané nového státu si začínali uvědomovat možnosti, které jim nová republika přináší a v níž na rozdíl od Uher, mohli být plnoprávními občany. Maďaři se samozřejmě snažili tuto důvěru Slováků v nový stát a čechoslovakistické cítění všemožně zpochybňovat. Maďarsko se snažilo prezentovat před světovou veřejností nechut Slováků existovat v rámci Československa a naopak jejich snahu vrátit se do „ochrany“ Maďarska a tím zachování celých Uher. Doufalo tak ve změnu rozhodnutí válečné rady vítězných spojenců Dohody (mezi než patřilo i Československo) a zrušení spojenecké garance hranic Československa.

Další záminkou promaďarským směrům k vyvolávání nepokojů se pak stala zahájená vojenská mobilizace sedmi ročníků obyvatelstva, stejně jako probíhající mobilizace v českých zemích. V den uchopení moci komunisty v Maďarsku 21.března 1919 - propukly další protestní nepokoje proti povinné vojenské službě. Největší ohniska těchto nepokojů byla v Handlové a Prievidzi, kde došlo 27.března 1919 i k napadení posádek čs. vojska rozvášněnými davy. Přitom byli dva čs. vojáci zavražděni a jeden těžce zraněn. Následně byly však čs. vojskem tyto nepokoje rázně potlačeny...

Bohužel, naše vojsko samo nebylo právě vzorem disciplíny. Stav disciplíny v tehdejší čs. armádě se snažil popsat ve své knize i Ferdinand Peroutka takto:

„Vskutku, ani základní otázka disciplíny nebyla v tomto vojsku ještě rozhodnuta. Jedni se vzpírali poslouchat rozkazů, ptajíce se, jaká by to byla svoboda, a druzí se ještě ani sami v sobě nerozhodli, mají-li a jak velké právo mají vydávat rozkazy v demokratické republice. Působil také vliv demokratických řádů ruských legií... Proto byl i na Slovensku jednoho dne přečten rozkaz, že se ruší zdravení představených, aby tak byli uctěni legionáři a jejich demokratické způsoby... O vojenském rozkazu byla vedena dlouhá veřejná debata, ve které skoro všichni pokrokově citící lidé mechanicky usuzovali, že pozdrav je přežitek. Ale nešlo jen o salutování. Šlo i o základní otázku poslušnosti vůbec. Brněnský pluk se jednou rozhodl, že mu není třeba velitele a poslal ho domů. Typické bylo, že důstojník opravdu usedl do vlaku a odjel. V mnohých plucích měli jediné takové důstojníky trochu naděje na úspěch, kteří měli v sobě něco z táborových řečníků a dovedli pádně odpovídat na námitky, jež se ozývaly z řad vojenského posluchačstva. Má-li se jít na cvičiště, má-li se odjet tam či onam, to bývalo věcí diskuse, ve které byly připuštěny všechny argumenty. Někteří důstojníci se domnívali, že lépe vyjdou se svými vojáky, dají-li jim vojenskou hudbu vyhrávat Rudý prapor...“

Tato přechodná doba revolučního nadšení, již podlehla však jen malá část vojáků, naštěstí brzy pominula a příslušníci domácího čs. vojska si brzy uvědomovali nutnost disciplíny a kázně. (Pokračování)

SOKOL STARS – KIDS 0 TO 10 YEARS OLD

*Twinkle twinkle Sokol Stars
Hanging off the monkey bars
Trampolines and climbing walls
Somersaults and bouncing balls
Twinkle twinkle Sokol stars
Hanging off the monkey bars*

SATURDAYS FROM 3.30 TO 4.30: JUN 7 & 21

CALL JANE 0438 014 125

CVIČENÍ PRO DĚTI v sokolském Národním domě

15.30 - 16.30 hod. vždy v sobotu: 7. a 21. června

Volejte Jane 0438 014 125

**MÁTE JIŽ ZAPLACENÉ ČLENSKÉ PŘÍSPĚVKY \$25?
MÁTE JIŽ ZAPLACENÝ 2008 VĚSTNÍK \$25?**

ČEŠTINA JE PROSTĚ DOKONALÁ

Po padesátce počínají pánové, podobní pohasinajícím plamenům, pocítovat první příznaky počínající pohromy. Především prudce poklesne pohlavní pud. Protože pánové přestanou poslačovat perversním požadavkům požívačných paniček, počnou pukat po patnáctkách. Pubertačce postačí patričné pohoštění. Políbí-li pak přitažlivá panenka plešatce před přihlízejícími páprdy, polichocený prďola podstrčí poupěti pětistovku pro pořízení parády. Praktické pro patnáctku, postačující pro páprdu. Posléze pánové pozbývají peněz, prohlížeji pouze pornografické plátky pro připamatování podoby. Po pozbytí pohlavního pudu preferují pánové především pivo. Posedávají po putykách, pěstují pivní panděro, probírají politiku. Polehávají po pohovkách, pokuřují. Příbytkem proniká puch připomínající pálené paznehty. Pánové pořád pošilhávají po plotně. Permanentně předrážděné paničky připravují pamlsky pro přečpaná panděra povalečů. Pak padesátníci počínají pozorovat patologické proměny. Po přečtení příruček pátrají po příznacích pepky, případně přestávají pít. Podvečer pupkáči pobíhají po parcích, podobní předpotopním příšerám. Poděšení představou prokouřených plic, přestávají pokuřovat. Příliš pozdě. Potíží postupně přibývá. Potíže působí pajšl, páteř, paradentosa, prostata. Pánové prostudují pravidla preventivní péče. Polykají prášky, panikaří. Při pověstech provázejících pohrby přátel, postupně pitomějí. Poslyš, příteli padesátníku! Proč pohekávat pod peřinou, proč plakat pro pubertální pošetilosti? Potlač přízračné představy, překonej pocity příkoří páchaného přírodou. Připij pivem, pokuř portoriko, pozři pochutiny, pak pokračuj!!

A zkuste něco podobného zkomponovat v angličtině!!!

Maths Teaching Over the years.

1. Teaching Maths In 1970

A logger sells a truckload of timber for £100.

His cost of production is $\frac{4}{5}$ of the price.

What is his profit?

2. Teaching Maths In 1980

A logger sells a truckload of timber for £100.

His cost of production is $\frac{4}{5}$ of the price, or £80.

What is his profit?

3. Teaching Maths In 1990

A logger sells a truckload of timber for £100.

His cost of production is £80.

Did he make a profit?

4. Teaching Maths In 2000

A logger sells a truckload of timber for £100.

His cost of production is £80 and his profit is £20.

Your assignment: Underline the number 20.

5. Teaching Maths In 2008

A logger cuts down a beautiful forest because he is selfish and inconsiderate and cares nothing for the habitat of animals or the preservation of our woodlands.

He does this so he can make a profit of £20.

What do you think of this way of making a living?

Topic for class participation after answering the question: How did the birds and squirrels feel as the logger cut down their homes? (There are no wrong answers.)

6. Teaching Maths In 2018

A ČááÓlá ĚĚiÚ Íäæää ŐĆiäÉ ää ČáÍŎÈ ää ČÍá 100 ÍæáČŇ. ŐÇÍÈ ĚßáYÉ ČáČäĚÇÍ ää ČáĚää. äÇ äæ ČÁŇĚÍ ääg

**VEZMĚTE, PROSÍM, NA VĚDOMÍ NOVOU ADRESU PRO
ZASÍLÁNÍ VŠECH PLATEB: SOKOL SYDNEY LTD,
16 GRATTAN CRESCENT, FRENCHS FOREST NSW 2086.**

PERLY A PERLIČKY - sokolské i nesokolské

Bylo by jistě zcela poutavým úkolem zjistit, proč my Češi nazýváme povinné výroční členské schůze společností valnými hromadami. Budou v tom určitě skryty stopy dlouhé minulosti a uctívané tradice a tradicí valných hromad se pyšní i náš Sokol. **Letošní valná hromada jednoty Sokola Sydney** konaná šestého dubna proběhla bez zvláštních událostí a vyznačovala se poměrně velkým počtem účastníků. Dosavadní starosta bratr Krejčík i místostarosta bratr Ott odmítli být letos kandidáty na své staré funkce. Novým starostou byl zvolen užhorodský rodák bratr Jan Jelínek a jako místostarostka byla zvolena roduverná Slovenka sestra Edita Berntsenová.

Jednatelkou zůstává Judita Dlasková, pokladníkem byl znovu zvolen již osvědčený Petr Čermák a knihovníkem a vzdělavatelem skalní veterán Ray Černý, třidevadesátiletý mladík, a náčelníkem bratr Mirek Farský. Poněkud zdráhavě přijala své nové zvolení za náčelnici sestra Iva Mašková. Za členy výboru byli zvoleni bratr Jiří Jelínek, bratr Jaroslav Zahrádka – a ten bude také znovu vykonávat funkci kronikáře – obětavá prodavačka sokolských obložených chlebičků a pamlsků sestra Danka Heliová, bratr Ivo Pšeničný, sestra Marta Nováková, bratři Václav Novák a Václav Smeták, sestra Ivana Austerová, sestry Mirka Felbingerová a Eva Čermáková, a mladistvý bratr Petr Foltman. Za canberskou odbočku sestra Zorka Kašpárková. Navrženi avšak nezvoleni zůstali bratr Petr Brčák sestra Irena Ningerová. Zapisovatelem byl již tradičně ustanoven bratr Hercok. Účastníci schůze se zájmem vyslechli zprávu pokladníka a s potěšením konstatovali, že finanční stav sydneyjské jednoty se ve srovnání s minulým rokem zlepšil, a to jak zásluhou neúnavného bratra Otta, jenž svým přičiněním dovedl zaplnit sokolovnu dobře platicími hosty-sportovci, tak i zásluhou finančních příspěvků České republiky. I jiskry počaly jednu chvíli nebezpečně kroužit a užuž docházelo k požáru. Totiž onou jiskrou a jedinou neobvyklou událostí letošní valné hromady se ukázala být obsáhlá a jaksi sverpá debata mezi výborem a některými členy o tom, zdali bylo či nebylo vhodné zakoupit či nezakoupit nový zámek, při čemž nebylo nezasvěcencům zprvu zcela jasno, je-li řeč o zámku jako hradu či o zámku ku dveřím sokolovny. Který z těch zámků to byl jistě uhodnete. - Máme tedy novým starostou rodáka původem z českých rodičů z Užhorodu a Slovenku jako místostarostu. Bratr Jelínek je statným a čilým třiaosmdesátníkem a sokolovnu střeží čtyřicet hodin denně jako „in-house sokolník“, zatímco sestra Berntsenová vyniká mladistvou svižností rodačky z úpatí Bílých Karpat a její cesta do sokolovny trvá za mírného provozu pouhou hodinku autem.

Počátkem května se sokolský Národní dům v Sydney potěšil **návštěvou nového českého velvyslance v Austrálii pana Juraje Chmiela**. Pan velvyslanec se narodil v roce 1960 v Budapešti a zdá se, že mládí trávil na Slovensku. Do Historického Ústavu v Praze přišel v osmdesátých letech a jeho specialitou je Afrika. Tam také zastával své první diplomaické funkce, a to v Nigerii a v Somálsku. S panem velvyslancem se během odpoledne rozvinula družná a neformální rozprava, během níž nás on informoval o svých dosavadních zkušenostech a zážitcích a také o svých plánech v budoucnu jako reprezentant České republiky v Austrálii. Udivil nás – neřku-li ohromil – konstatováním, že český národní svátek osmadvacátého října by mohl být slaven třeba i spolu s Rakušany a Maďary. Doufejme však, že k takové nehoráznosti nedojde. Pan velvyslanec také projevil živý zájem o naši činnost a přislíbil svoji spolupráci se Sokolem.

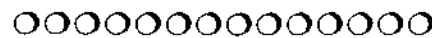
Bylo nebylo, stalo se to onoho památného léta Léta Páně tisíc devět set třicet osm. Před sedmdesáti lety. Mezi těmi všemi výročními osmičkami je totiž i jedna, která tam tropí ostudu převelikou. Anebo by snad měla být ona spíše výstrahou? Právě před sedmdesáti lety se do Prahy dostal jistý Lord Runciman. Byl tam vyslán britským ministerským předsedou Chamberlainem, notorickým analfabetem pokud jde o historii, aby namísto prozkoumal věrohodnost požadavků sudetských Němců. Vešla ta návštěva tehdy ve známost jako **Runcimanova mise**. Ulízaný a uhlazený Lord Runciman přijel a téměř výlučně se věnoval Němcům. Přijímal pozvání jejich prominentů, hovořil s Henleinem, hovořil s Frankem, jezdil na hony po sudetských kopcích, zúčastňoval se hostin sudetských bohatců. O Čecha semtam zavadil. Pokud se nemýlím, nestálo mu ani za to promluvit s prezidentem Benešem. Praha milému Lordovi nekladla překážek – kdekdo si byl jist, že onen britský velmož sám nemůže neprohlédnout ono sudetoněmecké panoptikum. Avšak náš milý Lord Runciman to panoptikum neprohlédl, laskavě je spíše přehlédl. Po návratu do Londýna referoval o svých zkušenostech v Čechách Chamberlainovi a ignorant Chamberlain, který se za nějaký ten týden potom chystal k Hitlerově noze do Mnichova, se jadrně vyjádřil o Československu jako o malé, „nám“, tedy nám Britům, neznámé zemičce tam někde daleko v Evropě... A během mnichovské konference onu malou neznámou zemičku tam někde v Evropě pak se svým bohorovným klidem Angličana hodil přes palubu, respektive daroval ji spolu se svým francouzským kolegou Daladierem německému gangsterovi s varováním na konferenci nepřipuštěným Čechoslovákům, že budou-li Hitlerově armádě při jejím eventuelním útoku odporovat, budou to oni, nikoli Němci, kdo bude původcem války. Byl tedy v Mnichově Chamberlain již dokonale informován. Z první ruky. Tolik tedy světlé památce Chamberlainova informátora Lorda Runcimana.

Zdá se, že **sokolská restaurace** se opět dostala do situace, kdy její další fungování se stalo otázkou spekulace: bude nebo nebude? Takže sobotní sokolské stolování je jen náhoda, jednou je dole a jednou nahoře. Nebylo možno nepostřehnout, že kvalita jídel zaznala v posledních dobách dosavadního provozu jistých výkyvů, a právě tak jako v minulosti docházelo k desercím hostů do dobře vybaveného sousedního rakouského klubu, kde lze vždycky obdržet chutný oběd nebo večeři výborné středoevropské kvality – vše servírováno s úsměvem, rychle, za mírné ceny a v útulném prostředí. Dnes však už opět funguje s novými provozovateli Marianem Melo, Ervínem Mayerem a Petrem Bielikem.

Důstojný pán Jaroslav Šimek se rozloučil se svým sydneyjským stádečkem v neděli triadvacátého března. Bohužel, bez oznámení jména svého pokračovatele. O týden později pak ještě sloužil mši v Brisbane a to těsně před svým definitivním odletem do želivského opatství, kam byl svým představeným neočekávaně povolán – rozhodně to byl odchod neočekávaný jeho věřícími, kteří tak spěšné rozloučení svého oblíbeného pastýře přijali s nelíčeným ohromením.

Bude mezi Vámi hezká řádka pamětníků dětského lékaře doktora Trauba. Ten je už dávno na pravdě boží, ale jeho pětadevadesátiletá manželka, brněnská rodačka **Mrs Marie Traubová**, ještě žije jako schovanka v jistém oddělení nemocnice St.Luke v Sydney. Paměť jí už sice před časem dosloužila, jinak ale fysicky svůj vysoký věk celkem ani neprozrazuje.

Pátého května 1945 vypuklo v Praze povstání proti z východu ustupujícím Němcům. Po třech dnech bojů, osmého května, došlo ku bezpodmínečné kapitulaci hitlerovských armád v Evropě a i v Praze došlo k jakés takés dohodě o zastavení střelby. Devátého května pak zčista jasna vjely do Prahy sovětské tanky. Od pátého května volal pražský rozhlas – od počátku povstání v rukou povstalců - o pomoc. Rusky, an-

glicky, usilovně a naléhavě. Pomoc se nedostavovala. Nedostavovala se v létě 1944 povstávající Varšavě a Stalin nechal polské povstalce krváčet a vykrváčet a dopustil s klidem dialektického materialisty, aby Němci – už potřeptí v druhé světové válce – Varšavu zpusťovali. Že by podobný osud byl čekal i Prahu? Naštěstí v Holoubkově u Rokycan už také stály americké tanky generála Pattona. Stály, ale nehýbaly se. Eisenhower jim nedovolil Rusy předejít a Prahu dosáhnout během několika hodin. Češi dodnes onoho Eisenhowerova zákazu litují. Dnes ale, po třiašedesáti letech, člověka napadá, že kdyby tehdy nebyli Prahu a většinu Čech vojensky obsadili Rusové, nebylo by asi bývalo možno sudetské Němce vysídlit. Zanechme však těch úvah „kdyby“ a buďme rádi, že to dopadlo jako to nakonec dopadlo. Víme přece, že kdo se směje naposled...

A bude tu opět červenec a s ním i každoroční obligátní červencové úvahy. Děkujeme Prozřetelnosti, že se Čechy s Moravou nakonec přiklonily ke kultuře a civilizaci západní Evropy. Nepřestaňme však mít na paměti, že **věrozvěstové Cyril a Methoděj**, kteří do Velkomoravské říše ze Soluně přinesli spolu se slovanským církevním ritem tehdy i vysoce vyspělou kulturu a civilizaci říše Východořímské – a ta pravděpodobně tou dobou převyšovala tu západořímskou sevřenou v náručí germánských uchvatitelů Říma – se stali tvůrci prvních slovansko-českých litrárních výtvorů, byť jen výlučně náboženských. Z tohoto hlediska má česká literatura kořeny už v devátém století, a to je datum velmi časně.

Druhou červencovou úvahou je spleť historie kolem života a hrdinné smrti **upálením mistra Jana Husa** v německé Kostnici roku 1415. Věřil ve svou pravdu a s touto pravdou na hranici skončil Čech, muž, který sebe sama nikdy nepřestal pokládat za vzorného katolického kněze a nepřál si víc než nápravu církve „v hlavě i údech“. Byl Husem, nikoli husitou. Byl by se Hus býval stal husitou kdyby se byl býval dožil roku 1919 smrti bratra Václava IV, Zikmunda, druhého syna Otce vlasti Karla IV? A kdyby byli bývali tehdy Češi korunovali Zikmunda za českého krále – a Zikmund byl plnoprávným dědicem trůnu České koruny – nebyla by bývala Praha zůstala centrem obrovské říše, naše země ušetřena pustošení a náboženských rozvatů? ...Ale nechme i zde těch „kdyby úvah“. Stalo se co se stalo a Hus zůstává pro nás mužem, který dovedl zemřít zač hlásal a čemu věřil.

Čas běží dál a ani nová federální australská vláda neuznala zatím za vhodné znovu-zřídit v Praze **diplomatické zastoupení** v takovém rozsahu jak by se na Prahu a na Českou republiku věru slušelo. Znovu opakujme, alespoň sami sobě, že nám tím Austrálie uděluje citelný políček a dává nám najevo, že zatímco v obou světových válkách jim nepřátelskému Maďarsku dovede ukázat úctu, pro nás Čechy má pouze odkaz dojíždět si do Vídně. Do Vídně - města v obou válkách nepřátelského státu. Je sice pravda, že ku spojeneckým Srbům se chovají západní státy daleko hůře a dovedou i bombardovat Bělehrad když to uznají za vhodné – ale to důsledné opomíjení diplomatických vztahů se státem, který má s ní mimochodem tak skvělou obchodní bilanci, dovede Austrálie dokonale a systematicky urážet.

Bratr Petr Čermák - užuž jsem měl na jazyku bratr **Ponrepo** - zvolil v dubnu k promítání velmi zajímavý film o životě evropské, tedy francouzské šansonierky Edith Piaf. Je to film pozoruhodný nejen svým obsahem. Edith Piaf se vymykala průměru téměř ve všem – narozením, vychováním, svou povahou, svým zpěvem. Vychovaná byla prakticky v nevěstinci a život s ní dovedl provádět i jiné nevěstiční kousky. Rozhodně to nebyl život v růžovém – La vie en rose. To všechno tento film divákovi předkládá zajímavě, snad i věrně a s uměleckou elegancí a důvtipem. Pro nás Čechy nabývá toto filmové velkodílo na významu už i tím, že to je plod francouzsko-anglicko-české produkce zrodil se v Praze.

Dubnovému **koncertu Českého Orfea** dominoval záběr z koncertu konaného v Tel Avivu a uspořádaného k šedesátiletému výročí trvání izraelského státu a izraelského filharmonického orchestru. Spojená koncertní tělesa - orchestry izraelský a berlínský pod taktovkou věhlasného Zubina Mehty - tak symbolicky dokazovala, že snad právě klasická hudba se může stát počátkem i prostředkem odčinění smrtelných hříchů. Slyšeli jsme Beethovenovu pátou symfonii C-mol zahranou hudebníky národa ještě poměrně nedavno podrobovaného genocidě a hudebníky hlavního města národa, jenž se oně genocidy dopouštěl. Na podiu se mísilo světlé odění izraelských hudebníků s černými oděvy Berliňanů. Mehta sám byl ve světlém. Symbolické bylo i místo konání a i hudebně v každé větě vyjadřované a v každé větě jinak vyjadřované - „rány osudu“, ta-ta-ta-tááá - kterými bylo během války zahajováno každé cizojazyčné vysílání rozhlasu BBC. - Napadá nás, že ono nedělní odpoledne mohlo vyznít ještě účinněji, kdyby byl onen Beethovenův koncert sloužil jako zakončení odpoledního pořadu a Mozartův Requiem mu předcházet. - Počátkem května pak nás posluchače bratr Ivo Pšeničný očaroval nádhernou italskou nahrávkou Verdiho opery Nabuco. Výprava byla sice hypermoderní, avšak pěvecké výkony i doprovodná hudba diváku uvyklému na konservativnější produkci celkový umělecký vjem dokreslily na výbornou plus.

For weeks his name had been on the front page of every Central European newspaper. He was the man whom the Allies had sent to Budapest to send the Bolshevik dictator Bela Kun about his business and to instal a national government in his place. He had carried out his task with complete success. He was then in his forty-sixth year. Tall, silver-haired, and bemonocled, he had a figure which was the pride of his tailor and the envy of his friends. The perfect stage diplomatist, you will say. And why not? Representation is one of the accepted functions of diplomacy, and a slim figure and a neat trouser leg is a better support to diplomatic argument than gold-laced obesity. As I watched him driving up to the Hradčany to present his credentials, a troop of Sokols riding in advance of his carriage, the bayonets of the guard of honour glinting in the February sun, I felt a thrill of pride. In the course of centuries many famous historical personages had made that steep ascent to present their homage to the Luxemburghs and the Habsburghs, but none, I dare swear, with such elegance and with so well-cut a uniform as **the first British Minister to the free Republic of Czechoslovakia.**

Bruce Lockhart on Sir George Clerk in „Retreat from Glory“ Putnam London 1935

Fotbalové EURO 2008 se blíží! **Generální konzulát zve všechny fanoušky na úvodní zápas ČR – Švýcarsko!** KDE: Swissotel Sydney – Crossroads Bar, 68 Market St. KDY: Neděle 8. června, 1am. CO: Velkoplošná obrazovka, výběr švýcarských sýrů a specialit, pivo, Red Bull, víno, teplé nápoje a soutěž o zajímavé ceny (poukázky na hotelové ubytování, večere). CENA: vše zahrnuto za jednotnou cenu 60AUD. Rezervace NUTNÁ na 9238 8810 nebo ashleigh.kajan@swissotel.com

Philipp svobodný pán von Böselager, poslední přeživající člen skupiny, která provedla neúspěšný pokus o atentát na Adolfa Hitlera v roce 1944, zemřel v noci 2. května ve věku 90-ti let. Panu von Böselagerovi bylo pouhých 25 roků, když se se skupinou dalších důstojníků pod vedením Clause von Stauffenberga pokusili zavraždit Hitlera bombou ukrytou v aktovce, ve válečném velitelství zvaném „**Vlčí doupe**“.

Nejznámější české pivo „Pilsner Urquell“ - **Plzeňský Prazdroj** je nejprodávanějším dovozeným pivem v Německu, s aktuálním podílem 27% v tržním segmentu prémiových piv. Odborný časopis „Getränke“ (Nápoje) ho vyhlásil jako prodejně nejúspěšnější značku pro rok 2007, mezi prémiovými pivy. ČTK to sdělil mluvčí Prazdroje Jiří

Mareček. V Nēnecku loni podle informaci ČTK Prazdroj prodal 270.000 hektolitrů Pilsner Urquell, což bylo o 3,3% více než v předchozím roce.

Ottawa/New York - Kanadské imigrační úřady znovu čelí velkému přílivu romských žadatelů o azyl z České republiky, což vzbuzuje obavy, že nedávno zrušená **víza budou méně než po roce obnovena**, napsal kanadský časopis pro zahraniční politiku Embassy.
ČTK

Lovec perel Bojar

CESTOU DO EXILU (7)

Bořek Šindler

SBOHEM A ŠÁTEČEK

Byl tehdy v roce 1948 horký červenec. Moje rozhodnutí odejít do exilu zůstávalo neochvějně. Měl jsem v kapse platný československý pas a v něm teď i sice jen podvrženou, ale očividně platnou výjezdní doložku, a v ruce jsem už i třímal letenku do Curychu. A den odletu, dvacátý červenec, byl nakrátko a blízko, blizoučko stál okamžik rozloučení. Rozloučení s rodnou zemí, s rodným městem, loučení s Prahou. Pravda, šlo mi tehdy jen na třiadvacátý rok, a byl jsem si jist, že se brzy vrátím – za rok, za dva, nejpozději tak nějak za pět let. Ale opouštět rodinu, kamarády, místo prožitého dětství a mládí, opouštět všechno milé a známé, to na mě najednou těžce dolehlo, i když tu bolestnou tíhu odchodu jsem začínal plně vnímat a si uvědomovat až v posledních dnech a chvílích před odchodem. Z perspektivy dalších šedesáti let dnes vidím, že jsem tehdy v předvečer odchodu počínal najednou nějak vnímat a chápat i onu někdejší tragedii českých bratří při jejich loučení se zemí jim milou na tom Růžovém paloučku. Najednou to už nebyl jen odtažitý knižní vjem. Přece však ve mně tehdy převládal a nakonec i zvítězil pocit radostného očekávání, že brzy budu zase svobodným člověkem, že ulétnu z klece, že z té bolševické klece brzy doslova ulétnu do světa volnosti a svobody.

Ten večer před odletem do ciziny mi tkví před očima jasně, i když mezitím uplynulo šedesát dlouhých let. O mém odchodu věděli jen rodiče, jinak nikomu nesmělo padnout o tom ani slovíčko. Přece ale takové slovíčko padlo. Přece jen mi to nedalo a došel jsem za Láďou Zázvůrkem. Láďa, právě tak jako Slávek Štelibský, byl můj spolužák z obecné školy, pak z gymnasia a nakonec i z právnické fakulty. Věděl jsem, že je komunista, ale věděl jsem i to, že Láďa mě prostě nemůže udat, protože je to právě Láďa Zázvůrek. Zašli jsme spolu procházkou do Struh, nad Stromovkou, a jak se tak procházíme, vyjede ze mně – ale Láďo, ty přece s tímhle co se tu teď děje nemůžeš souhlasit. Viš co? Já jdu za hranice. Já to nemůžu zůstat. Láďa chvíli mlčel, ale pak mi docela chladně pověděl, jemu že to nevádí, on že to vítá, on že zůstane a abych si to ještě rozmyslel. Nakonec jsme si podali ruku na rozloučenou – byli jsme přece jen kamarádi od samého dětství. A až po mnoha letech jsem se v Austrálii dověděl, že Láďa Zázvůrek udělal nejprve ve straně kariéru a stal se nakonec jedním z hlavních soudců vojenského soudu v Příbrami. Stal se z něho ale Dubčekův zastánce a v po-invasní frašce ho odsunuli někam na třetí kolej. Nicméně - ještě v době, kdy byl ve flóru – pomáhal mému tátovi po propuštění z Leopoldova. Nesmím ale předbíhat – v ten předvečer mého odchodu z domova byl Láďa ještě kovaným komunistou, s klapkami na uších i očích...

Nemohl jsem se ale nerozloučit s dědou a babičkou. Bydleli na Vyšehradě, na Vyšehradské třídě, oba osmdesátníci. Došel jsem k nim ale až na poslední chvíli. Až v samý podvečer odletu do Curychu. Hovořilo se nahoru i dolů. Rozloučili jsme se, ale jen já věděl, že to nebude nakrátko. Ale podařilo se mi, jen taktak se mi to podařilo, sejít dolů po schodech starého domu s točitými schodištěm, z místa, kde jsem se kdysi narodil, kde jsem trávil jako dítě šťastné chvíle, jídal babiččinu voňavou bábovku, houpal se dědovi na kolenou. Sbohem Vyšehrade, vyšehradský hřbitove, sbohem toulky kolem Vltavy, po Podskalí, po Císařské louce – a sbohem dvěma mně tak

drahým bytostem. Bylo to poslední loučení, to jsem ale věděl jenom já... A vydal jsem se po nábřeží k Palackého mostu, kolem Šitkovského mlýna a podél Žofína k Národnímu divadlu. Pak dál po nábřeží. Nikdy předtím jsem nevnímal pohled na Hradčany tak jako toho večera loučení. Člověk chodíval přes Karlův most jako by se nechumelilo a Hradčany a Malou Stranu sotva vůbec zaznamenával. Nerudova ulice? Houška na krámě. Ne ale TEN večer. Jako bych to byl všechno najednou doháněl. Tu všechnu starobylost krásu, na každíčkém kameni kus dějin, pohnutých dějin Prahy. Prahy, mého rodného města. Rodného místa. Poslední pohled na noční Prahu z Hradu. Pak jsem se přehoupnul přes Prašný most pozdě v noci do Dejvic a domů nahoru na Hanspaulku. Věděl jsem, uvědomoval jsem si při té vši lítosti z loučení, že mnoha a mnoha jiným nebylo dopřáno vůbec se s domovem rozloučit, ale luxus způsobu svého loučení jsem si začal plně ujasňovat až když jsem později poslouchal vyprávění těch kdo pronikali třeba lesem za štěkotu psů nebo těch kdo se vláčeli v mrazu Dunajem nebo Dyjí.

Letadlo mělo vylétnout někdy kolem poledne. Rozhodli jsme se rozloučit se doma a já že pojedou do města a pak autobusem ČSA na ruzyňské letiště, abych nebudil zbytečně pozornost. Dnes, snad teprve až dnes dovedu pochopit jak asi musilo být při loučení rodičům. Maminka mi v poslední chvíli navlékla na prsteník levé ruky svůj prsten po svojí babičce s třemi českými granáty, a ten jsem prakticky dodnes s prstu nesejmul. Táta unesl poslední rozloučení jako starý voják. Rozhlédl jsem se naposledy po bytě, sešel dolů, prošel zahradními vrátky do ulice Na Pernikářce, ohlédl se a na balkoně vidím stát maminku, tátu a svého miláčka vlčáka Reka, Rečka, však jsme se spolu měli sedm let tak hrozně rádi. Poslední zamávání – a nikdo z nás netušil, že už se potom nikdy, nikdy nevidíme. Poslední sbohem, poslední zamávání. Končilo vlastně moje mládí a dokořán se otvírala široká brána nejistoty. To jsem ale objevil až dávno adávno potom. Z opatrnosti jsem si s sebou bral jen menší kufírek, v něm pár košil a ponožek a několik knížek – Masarykovu Světovou revoluci, jeden útlý svazček Seifertových básní, Hrubína a Kralickou bibli...

Uvědomoval jsem si, že ještě daleko nemám úplně vyhráno. Že by se ještě na letišti mohlo přihodit to i ono. A kampak mládenče, kampak? Do Švýcarska? Ale podívejme se, podívejme, tak do Ženevy studovat a pročpak létíme jen do Curychu? A zkontoluj mi, soudruhu, to číslo té jeho výjezdní doložky. A Vy se tu u nás študente zatím pěkně posadíte a počkáte si... Nu, to všechno se stát mohlo, ale nic z toho se nestalo. Když mě autobus vyklopil na letišti v Ruzyni, snažil jsem se chovat a pohybovat co nejnenápadněji a jakoby nonšalantně. Ono cestování letadlem tenkrát ještě nebylo nijak obvyklé a chovat se na letišti nonšalantně nebylo samozřejmostí. A vůbec, chovat se nonšalantně, když není člověk hercem není nutně korunováno úspěchem. Cestující pobíhali sem a tam, a zdáli se mi celí jaksi znervoznělí, a všude bylo dost neklidu. Já už jsem let do Švýcarska a zpět do Prahy prodělal předtím jednou, když se ještě mohlo volně cestovat, a s poměry na letišti jsem byl dost obeznámen. Kdybych ale byl býval věděl to, co jsem se dověděl až později v Curychu, byla by bývala nonšalantnost ta tam zcela určitě. Nevěděl jsem totiž tehdy, vůbec jsem tehdy netušil, že ten otcův legionářský kolega z ministerstva školství, který byl původním strůjcem mé podvržené výjezdní doložky, sám utekl za hranice počátkem července, pár týdnů tedy přede mnou – a proto byly v jeho bytě ty rolety staženy, proto se nezóval, proto to zdržování. To všechno jsem tehdy nevěděl a kdybych to byl býval věděl, kdoví zdali bych se byl vůbec odvážil na letiště vstoupit. Ale vstoupil jsem na jeho půdu v nevědomosti a všechno klaplo. Pasová kontrola – nic. Kontrola letenky – nic. A už jsem se ocitl na půdě vlastního letiště cestou k již čekajícímu letadlu. V poslední chvíli jsem neodolal shýbnul se k zemi a utrhнул si květ heřmánku na památku – ten se mnou potom cestoval až do Austrálie a někde bych ho měl stále ještě mít.

A už vířily vrtule, letadlo se odpoutalo od země, mé rodné země, a zamířilo k šumavským vrchům. Uvědomoval jsem si, že moje cesta přes šumavské kopečky je parádní, že tisíce jiných musí překonávat velká nebezpečí, honí je psi a pohraniční hlídky a trochu jsem se i sám před sebou styděl... Ale už se neslo letadlo nad šumavskými lesy a přehouplo se do Bavorska. Cesta letadlem do Curychu tehdy trvala kolem dvou hodin, ba skoro tři hodiny a honily se mi během toho letu hlavou všelijaké myšlenky. Honily nehonily, ale začal převládat jásavý pocit znovunabyté svobody. Konečně venku z pasti. Mám vyhráno. Povedlo se. Povedlo. Budu žít zase svobodně. Už teď jsem vlastně na svobodě. To, že by se letadlo mohlo i zřítit, to jsem si vůbec

nepřipouštěl. Když začaly oblohou pronikat obrysy východošvýcarského Předalpi vedral se ten jásavý pocit do úplného popředí a zapudil všechny jiné pocity a pochybnosti. Letadlo se sneslo k svobodné půdě té neutrální konzervy, která mi ještě před rokem šla tak na nervy svým nedostatkem imaginace a iniciativy a přivítal mě klid, dokonalá čistota a upravenost curyšského letiště.

Fanfáry jsem nečekal a fanfáry mi nikdo ani nezatroubil. Doma v Praze všude více či méně skrývaný strach, kradmé pohledy a výrazy všudypřítomné bázně v očích a zde jakoby všudypřítomná sebejistota, ležérnost a vyrovnanost – a to mě hned uhodilo přímo do očí. Nikde žádné přípravy na osvobozování Československa, nikde ani vojáček, nikde uniforma a na ulicích jen semtam dopravní policista. Žádné známky shonu nebo přípravy na vojenský zásah, který lidí doma tak naivně s jistotou očekávali. Že to "takhle ten Západ nemůže nechat"? A už po prvních krocích západní svobodou mi začínalo být jasno, že to co probíhalo v Československu jen málokoho zde zajímá. Koupil jsem si mnohostránkové Neue Zuercher Zeitung a v nich ani rádečky o poměrech v naší republice. Že ty moje první pocity nezájmu a ignorance byly mylné, no to jsem počal přicházet až později. Však „vítězný únor“ dal vzniknout Severoatlantickému Paktu NATO a vyburcoval Washington z poválečného uspokojení z vítězství. Ale to jsem začal objevovat až postupně během dalších měsíců na svobodě.

Z TAJŮ KRÁS ČESKÉ ŘEČI

Bořek Šindler

I na tom nejzastší konci našeho pozvolna námi prý oteplovaného a ledním medvědům, tučňákům a tuleňům snad už i dnes zneprístupněného a bezpočetnými katastrofami ohrožovaného chuděrky globu lze zaplesat nad organickou rozmanitostí naší štěpné mluvy. Zapochybujeme-li o kvalitě genů toho umění oné svérázné a z dědů na vnuky děděné i když jinak zcela nezvládnutelné češtiny štěpit se, vystavujeme se zatracení. Nuže, vzlycme se zbytkem své nepříslovečné české hrdosti vlajku své originality a sluňme se a vyhríváme v paprscích své výlučnosti. Utlumme v sobě pochyby o budoucnosti brdských kopců vystavovaných radarům západním i východním. Tněme rázně tou svou sice vždy pečlivě nabroušenou leč v kritických okamžicích dějin netasenou, cudně tajenou a v pochvách setrvávající českou šablenkou a s nesameťáckou odvahou se řííme vpřed. Narýsujme tlustou čáru za svojí pomalu tradiční již plnokalhotosť a zřeme na příšeru Mnichova jen v úhlu zpětných zrcátek. Zpátky ni krok...

Když tak člověk uváží, že zatímco třeba francouzština a angličtina musely požebrávat před dveřmi latiny a řečtiny, aby ony starší sestry obloudily o zbytky z jejich bohatého antického stolu, čeština se prostě rozmáchně svým čarovným proutkem a hle – už tu máme celá souřadí, celé rozvětvené rodiny voňavých slov kypících životním elánem a radostí z vlastní existence bez kmotříčkování klasických jazyků a jiných berliček. Však se tímto jevem zabývali daleko větší fiškusové a kabrnáci, jako třeba i sám Karel Čapek a kdejaký český jazykolog. My zde jen jakoby přemíláme otruby. Mějme však na svých myslích, že není přemílání jako přemílání, protože přemílání českých otrub je na dobré úrovni mletí jinoevropských dvounulek.

Radujete se? Pláčete? Nesmějte se ale. Jen uvažte, zdali ta naše řeč je či není svéráznou a plodnou rodičkou a zdali dovede či nedovede si přitom všem štěpení zachovat švih, šmrnc i šarm. Tedy ten smích. Nu a co jako? Co jako? Smích, posměch, úsměch, úsměšek, posměšek. Posměváček. Jen ale na chvílinečku postojme, naberme dechu a sluňme se dál v těch hřejivých paprscích smání se. Smíšek. Smát se, usmívat se, usmát se, posmívat se, zasmát se, nasmát se, vysmát se, vysmívat se, rozesmát se, rozesmát, rozesmívat se, rozesmívat, směšný, posměšný, usměvavý, usmívavý, usmátý, rozesmátý. Posměšný. A to všechno i v rodě ženském a středním, v sedmi pádech čísla jednotného a v sedmi pádech čísla množného. Je prostě jasně vidno, že i ten pouhopouhý mleč českých otrub si semtam může přijít na své.

Jít. Jít a chodit. Přejít, přechodit, přecházet, přechod, chodník, průchod, přechodník, přechodný, přechodně, přicházet, přijít, příchod, ucházet, ucházet se, najít, nacházet, dojít, docházet, sejít, scházet, vyjít, vycházet, procházka, procházečka, vycházka, zajít, zacházka, docházka, chodění, chod, chůze, chodba, chodbička, chůdy, pochod, pochodoval, vpochodovat, vypochoďovat, připochoďovat, dopochodovat, napochodovat

se, zajít, zacházet, zacházka, přechodit, přecházet, ujít, dojít, docházet, zacházet, východ, záchod, záchodek, záchůdek, nedochůdče, přechozený, odchod, odejít, obejít, obcházet, obchod, obchodník, vchod. Schůze, schod. Snad i ten Náchod. A ty tři rody, a těch sedm pádů v singuláru a sedm v plurálu. A samozřejmě i zápor – nejít, nechodit, nedocházet, nezacházet, a tak dále a tak dále.

Už jsem měl na jazyku, že i mě rozbolela hlava a že bych toho měl nechat, ale v tu ránu jsem si tu hlavu vypůjčil a hned, že i ona nám musí posloužit. Takže bolehlav. Bolehlav, hlava, hlavička, hlavičkový, hlavičnický, hlavičkář, hlavěnka, hlavinka, hlavulenka, hlavuška, hlavizna, hlavnice, hlavnička, hlávka, hlávkový, hlavový, hlaváč, hlaváček, hlavačka, hlaváčovitý, hlavatice, hlavaticovitý, hlavěň, hlavňový, hlaviště, hlavice, hlavátko, hlavátečný, zhlavec, hlavěnství, hlavonožec, hlavně, hlavní, hlavník, pohlavní, pohlavek, podhlavní, podhlavník, záhlavek, úhlavní, hlavatý, hlavatka, hlavatkový, hlavatost, hlavec, hlavina, hlavohrudí, hlavohrudní, hlavokryt, hlavolam, pohlavár, hlavice, ohlávka, svéhlavý, svéhlavička, svéhlavinka, hlavoun, hlávkový, hlávkovitý. A ty pády, a ty rody, ta čísla jednotná i nejednotná, nu prostě i ta omáčka kolem dokola.

Ovšemže ty zde dost nahodile nanesené příklady netvoří nijaké vyjímky. Čeština se v takových velkorodech slov vyžívá. Má prostě na to a nemusí žebrot. Jen tak pro tu zajímavost – zkuste si některá z těch uvedených slov přeložit do angličtiny. Třeba nedochůdče, chůdy, vchod. Child prematurely born, stílts, entrance. Nebo hlavěň, pohlavek, hlávka. Barrel, blow on the head, cabbage - head. Sice nic moc latinského či řeckého v tom není – až na to „prematurely“ a „entrance“ – příbuznost v těch slovech ale veškerá žádná. I jiné slovanské řeči budou vykazovat asi něco podobného jako ta naše řeč, ale nevím jestli tam bude ta úžasná bohatost. Neustále to sice omílám, dolů, nahoru, nalevo, napravo, ale uznejte sami vážení čtenáři – cožpak nás, NÁS, může nějaký ten kompjutýrek a nějaké to k té oblůdce přifařené anglické slůvko rozházet? Taková slůvka spadnou jakoby s nebe, rozkoukají se, čeština si je přitěsá, zaregistruje, přisvojí a založí do některé ze svých dosud nespočtených přihrádek. Přirozeně ten nejsladší bonbonek až nakonec. Najdete-li řeč, západně od Labe, která dovede jak přitěsávat tak i přitěsávat, pak já na kolena padna, budu se vám klanět.

SOKOL - MALÉ DĚJINY VELKÉ MYŠLENKY

První díl knihy bratra Jana Waldaufa (Kanada)

A kam mu zmizela ta Austrálie? To z nás vyhrklo, když jsme s Jaroslavem Zahrádkou jen tak letmo a narychlo probrouzdávali abecedním seznamem toho právě vybaleného sokolského skvostu. Já to vyinvestiguju, prohodil pak odvážně Jaroslav, muž nervů z ocele a neúnavný optimista. Investigoval a „vyinvestigoval“ to jardovsky a v rekordním čase. Víš co, telefonuje, vždyť on je to zatím jen první díl, my přijdeme na řadu až za dva roky. Nárazy obrovitého kamene řídicího se z našich dvou srdcí bylo slyšet jistě až do Toronta. To víte, konec světa, však to sami znáte. I na naši mohutnou a vlastníma rukama postavenou sokolovnu a nejobsáhlejší sokolskou knihovnu by se mohlo zapomenout, zapomíná se na lecos...

Rád přiznávám, že když letos v březnu tato vzácná kniha z Kanady došla, pročítal jsem její stránky s pohnutím. Je to kniha bohatě ilustrovaná a není jinak možno než ji nazvat drahokamem sokolské literatury. Drahokamem všech sokolských dob a trendů. Drahokamem nepoznamenaným sameťáckým nánosem poprašku kolaborace nebo kompromisu. Je to kniha naše, exilová, exilu věrná a psaná perem našeho kanadského bratra exulanta – „osmačtyřicátníka“. Bratru Janu Waldaufovi se podařilo v jejím prvním díle zachytit dějiny Sokola a sokolské myšlenky od jejich prvopočátků z dob druhé poloviny devatenáctého století zatím až po první léta exilu v evropských lágrech. Jeho kapitola pojednávající o konečném zardoušení Sokola doma během roku 1948 je přímo sensačním vyličením onoho systematického aktu úkladného pokusu o zavraždění a další dočasný zánik organizace, která byla jedním z pilířů českého obrození a následné samostatnosti, a která se po utrpených ranách desud vždycky dovedla znovuzrodit, obrodit, vzpružit a povstat jako Phoenix.

Z úvodního autorova slova si připomeňme a potvrďme, že – ač to bylo exilovým Sokolem od počátku exilu tak zamýšleno - nikdy po roce 1989 nedošlo k návratu zahraničních jednot do domácí ČOS, a že jejich přihlášky se nesetkaly s úspěchem. Ani

není domácím Sokolu totiž o činnosti exilového zahraničního Sokola příliš mnoho známo. Kromě této politováníhodné pozoruhodnosti je smutná i okolnost, že v republice dosud nebylo, jak autor uvádí, podrobnějším způsobem popsáno zničení Sokola v roce 1948.

Bratr Waldauf věnuje první kapitoly své práce dějinám sokolské organizace od jejího vzniku v roce 1862 do první světové války, pokračuje přes vzpomínky na rakouskou persekuci, na požehnaný růst a rozkošatění se Sokola během československé samostatnosti do konce roku 1938 a jeho osudy za druhé světové války až do jeho násilného rozpuštění Němci. Pročítat jména Němci popravených sokolů je otřesné. Doba trvání první republiky byla ovšem zlatým věkem Sokola. Autor se v této části také zmiňuje o pomoci českých sokolů při vyčišťování Slovenska od zbytků maďarské armády v letech 1918-19. K zakládání sokolských jednot pak došlo na Slovensku a první z nich byla jednota ve Skalici ustavená 4. listopadu 1918. Ostatní slovenské jednoty následovaly. Koncem roku 1938 byl ovšem Sokol na Slovensku rozpuštěn a jeho majetek byl zabrán ve prospěch Hlinkovy gardy. Němci uvěznili a popravili stovky Sokolů a pokládali sokolskou organizaci za trn v oku své „Nové“ Evropy.

V kapitole o sokolském hnutí v letech 1945 do února 1948 pojednává Waldaufova kniha o opětném probuzení a konsolidaci Sokola po skončení druhé světové války. Pak dochází autor k pasáži, kterou nemohu než označit za mistrně podanou, totiž k průběhu aktu bolševického chvácení a rdoušení Sokola jako samostatné organizace v únoru a po únoru 1948. Starosta Sokola dr. Hřebík se během únorové krise vrátil ze sokolských zimních her v Tatrách. Sokolská delegace jím vedená byla ohlášena k audienci u presidenta Beneše na Hradě dopoledne dne 25. února. K presidentovi však nebyla uvedena. Kancléř Smutný a vyslanec Jína se přičinili, aby president se starostou Sokola nemohl promluvit. „Velmi podivnou roli hrál v těchto dnech kancléř presidenta, dr. Jaromír Smutný“, píše bratr Waldauf. Komunisté nakonec prosadili ustavení akčního výboru ČOS, tedy neustavního orgánu podlehajícího dalšímu ilegálně vytvořenému tělesu, tehdy tak zvanému Ústřednímu akčnímu výboru Národní fronty, a jak bylo již tehdy všeobecně známo, ve všech povinně vytvořených akčních výborech všech organizací a podniků veleli komunisté a jimi nominovaní nohsledi ve stínu pušek závodních milicí. Waldauf cituje z knihy Marie Provazníkové „To byl Sokol“ tuto její úvahu o povaze akčních výborů: „Nebyly nikým schváleny, nebyly v žádných stanovách, neměly žádný právní podklad, přesto se však tvořily ve všech úřadech, podnicích a spolcích, krátce všude, kde pracovalo několik lidí pohromadě... Byla to úplná anarchie. Schopní lidé byli jimi odstraňováni a nahrazováni neschopnými komunisty. Akční výbory rušily usnesení volených orgánů.“ Starosta Hřebík se během několika týdnů ocitl v exilu a na jeho místo nastoupil senilní kompromisník Josef Truhlář s podporou sokolského quislinga Františka Bláhy a jiných. Náčelnice Provazníková zatím setrvala, aby zachránila konání jedenáctého sletu. I ona se však stala nakonec členkou akčního výboru Sokola. Později uprchla za hranice ovšem i ona.

Knihou nám líčí pounorové osudy Sokola velmi poutavě. Od prvních dnů poválečných usilovali totiž českoslovenští komunisté o tak zvané sjednocení tělovýchovy. Ve skutečnosti bylo jejich cílem rozleptat a rozbourat Sokol s jeho národními a demokratickými tradicemi a podříditi veškeré tělovýchovné organizace včetně Orla, DTJ (Dělnických Tělocvičných Jednot), fotbalových klubů a mnoha dalších sportovních organizací svým nekalým cílům. Když si ovšem ihned po únorovém převzetí moci komunisté uvědomili, že se má v létě konat sokolský slet, byli postaveni před řešení nesnadného problému. Buď slet prostě zakázat a ukázat tak světu svou pravou tvář, nebo odložit konečný akt zardoušení Sokola a nechat slet ještě proběhnout i s rizikem, že by během jeho trvání mohlo dojít k nepokojům. Gottwald i jiní členové „obrozené“ vlády „zbavené reakcionářů“ konání sletu nakonec dopustili, protože chtěli světu ukázat, že v Československu je vše při starém. Sokolové jsou s námi, nevěřící světe, jen se podívej! Slet se tedy konal s podporou Gottwaldovy vlády, ale náčelnice Marie Provazníková byla sledována na každém svém kroku, i před svou vlastní ložnicí měla postavenou hlídku.

Sletový průvod Prahou nicméně ukázal pravé citění členstva a členové vlády se rozhodli Sokol zničit. Sokol byl však defacto zničen už před zahájením sletu. Došlo nejprve k násilnému sjednocení Sokola s jinými sportovními složkami pod štítkem sjednocené tělesné výchovy. „Dnem 1. června se stala ČOS také nejvyšší složkou čs. kopané a začleněním Čs. asociace fotbalové bylo sjednocení československé tělovýchovy

a sportu v Jednotné organizaci Sokol (JTO Sokol) prakticky ukončeno. Podařilo se tak komunistům po únorovém uchvácení moci konečně splnit oč od května 1945 až do té doby marně usilovali“ píše bratr Waldauf na stránce 227. V únoru nastolená diktatura proletariátu byla nemilosrdná i k Sokolu.

Zcela zvláštní zmínku si zaslouhuje velkolepá kolekce v knize uveřejněných fotografií. Jsou to fotografie velmi staré z dávných dob, fotografie dávno konaných sletů a již dávno zemřelých činovníků, i fotografie z dob mladších, z domova i z ciziny a budou vás nepochybně zajímat fotografie z různých zahraničních jednot. V poslední části knihy najdete obsáhlou kolekci fotografií z prvních exilových cvičebních pokusů obnovit Sokol v lágrech po úniku z republiky po únoru 1948 a na sedmdesát snímků jednotlivců pod titulkem „Sokolská župa v exilu Dr.Edvarda Beneše, malá neúplná galerie činovníků župy“ – mezi nimiž nalézáme i čtyři z našich sydneyjských bratrů, Jaroslava Dlaska, dlouholetého člena sydneyjské jednoty, našeho někdejšího náčelníka Jana Křepelu, před léty již zemřelého starostu Bedřicha Mikla a Josefa Chladila. Jsou to všechno švarní hoši a švarná děvčata, dnes již mají svá léta a mnozí z nich už tu s námi ani nejsou. Dívat se dnes třeba na snímky z cvičitelské školy a župních závodů v italském lágru Pagani či v Prienu v lednu a v květnu 1950 nebo z župního sletu v Ludwigsburgu dovede vzbudit dávné vzpomínky na první chvíle v exilu. Až se budete probírat fotografiemi prvních praporů a vlajek „sokolstva v exilu“ – ať ti z vás, kteří to kdysi sami prožívali nebo ti, kteří to teď objevují – poskočí vám srdce, ale oko zvlhne... Za pravdu a bratrství, Věrní zůstaneme, Tužme se, Dospět nebo klesnout? – taková hesla tehdy zdobila prapory a vlajky prvních exilových jednot, na příklad v Babenhausenu, Eichstaettu, Murnau, Valce i v italských lágrech. Těmito památnými snímky první díl končí.

Autor tohoto vynikajícího díla bratr Jan Waldauf, bývalý člen sokolského dorostu župy Husovy v Budějovicích, odešel do exilu už v roce 1948 a stal se nejprve vedoucím žactva sokolské jednoty v lágru Ludwigsburg-Krabenloch. Po přistání v Kanadě se stal činovníkem Sokola Toronto a Ústředí čs.sokolstva v zahraničí, Kanadské tělocvičné federace a Poradního sboru kanadské vlády pro tělovýchovu a sport. Knihu vydalo Nakladatelství Atelier IM v Luhačovicích. Nám vděčným čtenářům připravil nevšední potěšení a zapsal se do dějin sokolstva. Kniha by neměla chybět v žádné knihovně sokolské rodiny.

Je tedy dnes řeč ovšem jen o prvním díle Waldaufovy historie. Na další díl se prý smíme těšit další dva roky – pokud se jeho vydání dožijeme.

Bořek Šindler

GENERÁLNÍ KONZULÁT ČESKÉ REPUBLIKY V SYDNEY **přijme na plný úvazek administrativní sílu pro práci na konzulárním úseku**

Požadavky:

- ukončené středoškolské vzdělání
- znalost práce na PC
- vynikající znalost českého a anglického jazyka (slovem i písmem)
- zkušenost s administrativní agendou
- organizační schopnosti, příjemné a korektní vystupování, spolehlivost, diskrétnost a loajalita nezbytná
- české státní občanství a trvalý pobyt v Austrálii, případně australské státní občanství
- čistý trestní rejstřík
- předpokládaná doba výkonu práce - 1 rok s možností dalšího prodloužení
- předpokládaná doba nástupu - září/říjen 2008

Písemné přihlášky spolu se stručným životopisem zašlete laskavě do **15. 6. 2008** na adresu: **Consulate General of the Czech republic, 169 Military Rd, Dover Heights NSW 2030** nebo emailem na sydney@embassy.mzv.cz

Po vyhodnocení předložených životopisů budou vybrané kandidátky pozvány k osobnímu pohovoru, který se uskuteční na přelomu června a července (přesné datum bude stanoveno dodatečně).

Případné doplňující dotazy na telefonním čísle 02 9371 0860, linka *11.

FREE LOAN CAR
All Vehicle Servicing & Repairs!

Autolab[®]
be safe. be sure

Daniel Chermak, Owner and Technical Director

We Wash & Vacuum Your Car!

209 Pittwater Rd, Manly

Ph: 9976 3255 Also open Saturdays 7.30 - 12pm

**SOKOLSKÁ RESTAURACE V NAŠEM
NÁRODNÍM DOMĚ POD NOVÝM VEDENÍM
JE OTEVŘENA KAŽDOU SOBOTU OD 15 DO 22 HOD.
A KAŽDOU NEDĚLI OD 12 DO 15 HODIN.**

V klidném prostředí s příjemnou obsluhou na Vás každý víkend čeká nový a vzrušující jídelníček, z kterého si určitě vyberete Vaši oblíbenou českou a slovenskou specialitku.

K našim pochoutkám podáváme fantastické české pivo a nenahraditelnou českou minerální vodu.

K dostání jsou také neodolatelné zákusky, pravý československý chléb, knedlíky a jiné delikatesy.

**Velké bezplatné parkoviště a klimatizace.
Místa i oddělenou místnost pro soukromé
oslavy si je nutno předem rezervovat**

**NA: MOB 0413 410 240,
V SOBOTU A V NEDĚLI NA 9452 5617**

WHAT'S ON IN OUR SOKOL

Sport:

- Aerobics:** Every Tuesday night 8.00 pm.
Nohejbal: RING JERRY Mob. 0407 940 570 **EVENINGS ONLY**
Volejbal: Young team: RING DANIEL 0402 477 744
Friday team: Every Friday night 8 pm
Saturday team: Saturday afternoons 4.30 pm
on the dates advertised for children's
gymnastics on the pages of this issue.
- Children:** Same Saturdays as volleyball above from 3.30 to 4.30 pm
on the dates advertised on the pages of this issue.
Call Jane 0438 014 125

Other sport activities: Any time by arrangement to fit-in with the above.
FOR HALL BOOKINGS RING PETER Mob. 0429 927 388 .

Restaurant / Dining:

Our favourite dishes in air-conditioned comfort.
OPEN: Saturdays 3 pm to 10 pm, Sundays 12 pm to 3 pm.
Separate premises available for private parties.
FOR MORE INFORMATION AND BOOKINGS RING
Mob. 0413 410 240 or SAT AND SUN 9452 5617
BOOKINGS ESSENTIAL
ADJACENT LARGE FREE PARKING AREA

FOR ALL ENTERTAINMENT AND SOCIAL EVENTS
WATCH OUT FOR ANNOUNCEMENTS IN "VĚSTNÍK",
SPECIAL ADVERTISING OR OUR WEBSITE:

www.sokolsydney.com

LIBRARY: Friday 8pm to 9 pm February to November

Roční předplatné Věstníku

Za 6 čísel \$ 25.00

Ceny reklam ve Věstníku

(6 čísel / 1 číslo)

- Celá stránka \$ 240.00 / 100.00
Polovina stránky \$ 120.00 / 50.00
Třetina stránky \$ 80.00 / 33.00
Čtvrtina stránky \$ 60.00 / 25.00

VĚSTNÍK

Sokol Sydney Ltd

If undeliverable return to:

16 Grattan Cres

FRENCHS FOREST 2086

